

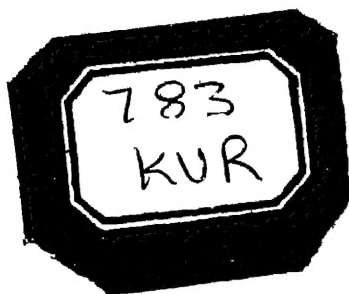
# సప్త గిరులు

( బక్తి గేయ సంపుటి )

129/2-87



22/2/87



కొటికలపూడి కూర్మనాథం

Acc No. 233

# సప్త గిరులు

(భక్తి గేయ సంపుటి)

129/2-5



కొటికలపూడి కూర్మనాథం

Acc No. 233

హక్కులు రచయితవి.

మూల్యము - రూ. 8-50.

783  
KUA

ప్రతులు దొరకు చోటు .

కె. కూర్మనాథం, యం ఎ., బి. యస్ సి., బి. ఇడి.

లెక్చరర్

మహారాజ కళాశాల

విజయనగరం-2

## శ్రీ పృథ్వీ విజ్ఞానము

భావులు శ్రీ శివశంకరుల సూచనము శ్రీ కూర్మనాదకాంక్ష శ్రీ సప్తగిరి సక్తి శ్రీ కృతిభావనా రక్తి అవిశ్వాస్య మగు నా శక్తివిశ్వాసము ఈ నా పృథ్వీవిజ్ఞానము. నేను విజయనగర మహారాజు సంస్కృతి కలాకాలా విద్యార్థిగా మన్నపుడు నన్ను చూచిన వారు “నవకవి” యనిరి. నేను నవ్వడనే గాని కవిని గానని నేనై యనివి నందరు నమ్మలేరు. “కవి కావ్యము నవ్వడగునేమి ?” అని కొందరె యందురు కాగా నేను ననాతినుడిను నాటికి నేటికి నేనాటికి నందరు నట్టివారె. కవితయు నట్టిది. కూర్మనాద కృతియు నట్టిది. జ్ఞానవిజ్ఞాన శృంఖల యవిచ్ఛిన్నముగా లోకమున నుండ తగును. గృహధర్మద్యాయిత మయిన చిరంతనుల సంవత్సర జ్ఞానాత్మకము. తదనుభూతి పరిస్పందము విజ్ఞానము. ఈ ద్వయసామరస్యము పృథివి సంపత్తి కలవారలకు అద్వయానుభూతి నావిష్కరింప జేయును. ఈ సప్తగిరి కృతి యట్టి యావిష్కృతి. కేవల పరితప యోగ విధమగు ఉన్నాదము. పృథివిధరితత దరిద్ర్యకవితకు నిదానము. కవితకు వలయునవి కూర్మనాద కృతికి గలవు. గిరి సప్తకము నచేతశ్చేదనమున పృథివినింపగలదు. సప్తగిరి సంకల్పమున సాధకుడు సప్త చక్రవర్తి యగును. కొందరె యిట్లు భావింపగలరు.

అంధీముఖులు అంగీముఖులైన నాటినుండి తెలుగున కొక వెలుగని అంధీముఖమును అంగీముఖముగ చేసిరి. అట్టి చేతయు అంగభాష వల్ల నింపిన నాటినుండి రాలెడు. భాషదాస్యము పట్టినపుడు జాతికి వురుగు పట్టగా అన్నియు నపనిపొయినవి భాషదాస్యము పొవలెనని భావోద్వేగ మాధురికులు భావించిరి. ఇట్టి దైశిక మయిన ఉద్వేగములో జేరదలచిన వారలకు అంగ సాంస్కృతికము సహకరించినది అనాటినుండి అందఱు సార స్వతములో అంగ సారసాంస్కృతికము నీడలు పట్టినవి. అదియొక పరివృత్తి యై యున్నది. అందు చేరిన వే మగును? ఆ నీడలో పెరిగిన సాంస్కృతికము నవసారస్వత మయినది. అంగీభావులు ఆ భాషారమ్యతనే భావించినందున అట్టి రమ్యత తెలుగులో లేదని భావించి రమ్యత నాపాదించుచున్నామని ఒక

విధమయిన ఇంగ్లీషు తెలుగు సారస్వతమును వ్యవేళి పెట్టిరి. ఆ భాషా భానులకు అందలి లాక్షణిక భాష గుణము కావచ్చును తెలుగు వెలుగులో అది గొణ మయినది. సంస్కృత భాషాప్రభావిత మయిన దోభాషలో వైదేశిక భాషా సంకాన్తి సంకాస్తము కాఁదు. అది యొక కౌత్త లాక్షణిక భాష అయినది. తెలుగులో లాక్షణిక భాష లేదని నేనందునా ? ఇందలి లాక్షణిక భాషలో వ్యంగ్యస్ఫురణ ముండును. అవ్యుత్పత్తివలన, అశక్తివలన లాక్షణిక భాష సుక్రమై పడెను ఆంగభాషానమయానురోధమున నవ సారస్వతములో నవభాష వచ్చినది అని నవభావులు భావించిరి. కాని యిది పురాని నవమైన భాషగా తోచలేదు కూర్మనాథ భాషలో అట్టి వెలితి గోచరించదు.

ఆంధ్రసారస్వతములో నవోద్యమమువచ్చిన నాటినుండి డెబ్బదిరెండు వాదములకు పైగా నవీవ సారస్వతివాదములు వచ్చినవి. అవి అన్నియు చిత్రవాదములు, విచిత్రవాదములు నయినవి సారత్కర్మమున విచిత్రాత వచ్చినది. వాటిలో నవి నీవు నీవని అనుకొనగలవు. ఒకటొకటి అట్లు మారి మారి వేరు వేరు వేసము వేసకొనినది. అట్టి ఇజము లెన్నియో వచ్చినవి. ఇజములు నిజమును చూపనవిగావు. ఇజములలో నిజభావ బలమును కూర్చుటకు చెర్చుటకు ఇజములను కాదనుటకు యత్నించితి. అదియొక పృథిక్కియాదృష్టి. పృథిక్కియాదృష్టితో వచ్చిన కవితలో వాదవివాదములు వెలయునే కాని అనువాది, సంవాది, విశేషములు కూర్చుకొనవు. కూర్మనాథ భాష అపృథిక్కియాదృష్టికలదై, పృథిక్కియాదృష్టితో కవితాకృతి వహించినది. నవభారతములో నిట్టి పృథిక్కియాదృష్టి కవితయు నున్నది. నవకాల కవితా రీతులలో నొకటి యగునా ? ఈ నాడొక హాస్యము వచ్చుచు నచ్చుచు భజనలు చేయుచున్నది. హాస్యము మిస్టపడివారు హాస్యములు వారి నామభజనము వారి రూపభజన మదృశ్యమయ్యెను. దానికింకను కావ్యా కృతి రాలెదు వచ్చినచో నిట్టిదగునా ? అని నేను భావించునా ?

శ్రీమాన్ కొటికలపూడి కూర్మనాథ కవి పాండియ భావ వివశుడుకాడు. కాని కొంతగా తవాదేము కలవాడు. అనావిష్టుడై నటించవలెనని, రచించవలెనని నేనందును గాని యిందలి ఈ కూర్మనాథాదేము పాఠకుల కాదేము

నీయదు. ఆదేశము నిచ్చును. శ్రీ తిమ్మక్కనాథుడు అన్నమాచార్యుడు అవిష్టుడా ? అనావిష్టుడా ? విమయినను గీత పదములలో కూర్మనాథునకు నప్తగిరినాథ పదములను చూపి ఆదేశమిచ్చెను. ఈ నప్తగిరి వచ్చినది. శతాధికగీతసంపుటి సంకలనమున నున్న ఈ కృతి నప్తగిరి. నప్త సంఖ్యాకగిరివిశేషముల నుద్దేశించి రచితమయిన కావ్య మయినందు వలన నిది నప్తగిరి కృతి కాదగును. ఒక కృతి నప్తగిరులు అను బహు వచన విశేషిత మయినదెమి ? నప్తగిరి పదము చాలును. కాని నప్తగిరి లనుట లోకప్రీతికి, బోధప్రబోధమునకు కావచ్చునని కొందరనుకొనుట యుక్తము.

కొంతకాలముగ లోకములో శ్రీ శ్రీనివాస సుప్రభాతస్తుతి కొందరకొక ఆత్మబోధనమిచ్చినది. కూర్మనాథున నట్టిబోధన మున్నది. అందుననే నప్తగిరిలోని కొంతభాగము సుప్రభాతముగ కృతిభాతమయినది. ఈ కవికి లోకగీతాన క్రి యున్నది. ఆంగ్లీష్యులు లిరిక్కుల నభిమానించురు. లిరి క్కులు ఒక విధముగా గేయబద్ధములని, లోకగీతము లట్టివని సవభావులు భావించిరి స్వరశ్రుకుల ప్రస్తారములో లోకగీతముల కెన్నిటికేని రూప మిచ్చు విశేషమున్నది. ఆ విశేషములను కొటికలపూడి కవి ఆత్మవేదనముతో గుర్తించి భావవేగము స్ఫురింపజేయుటకై నప్తగిరి గాన మొనరించెను. ఈతడు గీత కవితానవితయే కాదు. గాతయునగును. స్వరవంధాతయు నగును. శ్రుతి స్వరదాంపత్య విధాతయు నగును. నకలమునకును కలకల నాదము కల “శ్రీ నప్తగిరి” సాక్షి. ఇష్టమభీష్టము లోకమున నందృష్టము కాలెదని తమకు తామై అదృష్టము పండించుకొనదలచి పలాయనవాదమును కవిత పిల్లకు నేర్పి పరిగెత్తించిరి కవులు భావుకులు, వారి ఉక్తి విరుక్తము నర్పము పలాయన సూక్త మగునా ? పలాయన సూక్తము పలికినవారు మారి మారి వీరగుదురు. వీరు మారినను వారు కారు కూర్మనాథుడు పలాయనవాద మనునరించువాడు కాదు. కవి యగువాడు ప్రాతినిధిగా నుండవలయును. వాడు ఆత్మనిధి కావలసియున్నది. ఈ శ్రీమాన్ ఆత్మనిధి నర్పనవలోక ప్రాతినిధి. అనాటి కాలమున రెండు పదములతో ఐహికము పారమార్థికము కలుపదలచిన సోమనాథునకు

భావవేగ మున్నది. సోమనాథపద భావవేగమును అందుకొనుట శక్యము కాదు కూర్మకాదు సోమనాథుని భావవేగమును భావించెను.

ఈ భూవానులకు శ్రీనివాసుడు శరణము కావలసి యున్నాడు. తన తలముననుండి రాక్షసభావావేశములు భూవానుల మానవములలో కూడుకొనుచున్నవి భూవానులు కృత్యాపేరితులైనట్లు కృత్య ప్యయోగలాభములు కాగా ఆ లోకవాసులు కించిత్ప్రసారముననే భూవానులకు అవాసము లేకుండ చేయునట్లున్నారు. అటు విటు దేశమునకు అనర్థ మానప్రమగుచున్నది. మన మే మనవలయును? “శ్రీనివానశ్శరణం మమ” అనవలయును. మన పృథివిధిగ కూర్మనాథకవి నర్వాంశపరిశీలనమున సప్రగిరి రచించెనని కతివయ పాఠకులేవి భావించురా? నప్రగిరి నప్రభావ సౌందర్యము “గిరుల గొప్ప”లో కవి కీర్తించెను

“ఏడు రంగులు కలసి తెల్ల నౌ నంట

ఏడు కొండల పైన నీ వెలుగు లంట

అరు అరులను గెలిచితే మోక్ష మంట

అరు గిరులను దాటితే నీ వ నంట”

ఇట్లు భావించు కవి ఏమి భావించడు? ఈ నప్రగిరిలో శ్రీశైలాద్రి, శేషాద్రి, గరుడాద్రి, వృషాద్రి, వృషభాద్రి, నారాయణాద్రి వేంకటాద్రి రూపదేయము కలవైనవి. కాననే ఈ కృతి ఎప్రగిరి నామధేయము కలదైనది “తెలతెల్ల బారింది తిరుమకేశా!” అని యాశంభించిన కవి “తక్షకోటి కిదె శుభం! శుభం!” అను తుదివచనముతో శుభాశంసన మొనరించుచున్నాడు. “దేవా లేవయ్యా!”, “మేల్కొంచవేయి!”, “స్వామి నిదుర చాలించు”, “మేము ఎదురు చూస్తున్నాము”, “వేచియున్నాము”, “లేచి చూడు” ఇది భకుల ఆర్తి. ఏడు దినములలో ఈ ఆర్తి మారి మారి లోకపు వెలుగును, లో వెలుగును చూడవలసి యున్నది. ఈ నూతనార్థము అరంభ మయ్యే మాత్రముగా మాత్రించి, విర్రహాణములో నర్వము కవి నివేదించుచున్నాడు.

“నివేదనలనే కొనవయ్యా!

నీ పృథుడమల నీవయ్యా!”

భక్తకాంభూర్తి వేంకటాద్రి నిర్వహణములో నున్నది. శ్రీ వేంకటేశ్వరుని దర్శించువాడందరూ కొండను చూచి, గోపురమును చూచి, చూడదలయు వానిని, చూడదలచిన డానిని చూడలేకపోవుచున్నారు ఇందలి శేషాద్రి చూచి తిరువదనముచూచి ము రిసిపోవగలరు ముకుటము దర్శింపగలరు పూరిగి సేవలు, పవళింపు సేవలు, క్షిరాబిషేకము తామే చేసినట్లు సంశ్లష పడగలరు. కల్యాణోత్సవము బృహస్పాత్సవములలో పాల్గొని,

“ర మృన్నవి ! ర మృన్నవి !  
రమణ ! సిపైవ పూలు —”

అని అనగలరు. అప్పుడు “అహ ! నీ గిరుల గొప్పిమయా ? ” అని ధన్యమృన్యతను భావించగలరు.

గరుడాద్రి నిరూపణములో కూడ్యకవి తన కాలమునాటి లోకము చిత్రింపదలచెను. నిర్వేదము కలవారు భగవానుని సేవించువారు ఎల్లెట్లా భావింతురో యిందున్నది. తమ కర్మమర్మమును గుర్తింపక, దేవధర్మ మర్మములను గుర్తింపక అనువారు ఎల్లెట్లందురో యిందున్నది. కాని కవి అట్టివారలకు కొంత ఉద్బోధ మిచ్చెను. వృషాద్రిలో నొక విశేషమున్నది. చిలుక పదములు, మల్లెలో పదములు, చందమామ పదములు, అల్లినేరేడ్లలో పదములు, వెన్నెలలో పదములు, ఉయ్యాల పదములు దీనిలో నున్నవి గొంతు విప్పగలవారు గీతము వినరువాడు? దీనిని పాడి పాడి వంట పండింప వలసియున్నది. వృషభాద్రిలో కొంత వేదన గలదు. మొజలున్నవి. కాని తెరచాప చూచి తన చదువు పరీక్షించుకొనుట గలదు.

“నిను తెలియుటకే చదువులుగా !

నిను కలియుటకే చదువులుగా !

...                      ...                      ...

నీకై వెదకుటె నా చదువు —

నిన్ను తలంచుటె నా చదువు !”



సాధకునకు దైవావేశము స్వప్నములో రావచ్చును నిదురలో అశ కలిగి నది దారి యేది ? శంక కలిగి తిరని చింతపడి ఆర్తి వెలిబుచ్చుట కలదు. భావవేగము కలిగిన కవి గబ గబ శ్రీనివాసుని దర్శింపవలెనని నారాఘణాద్రి సమీపమునకు వచ్చి

“శరణం పశ్యద్యే”

శరణం పశ్యద్యే”

అనెను. శ్రీనివాస చరణములకు మనచే వందనములర్పింప చేసెను. సాధక బిక్తుడు బ్రక్తి సాధనమునకు వ్యసభాషిలోని తిరని కోరికను నిరంతరము భావించుట నముచితము.

గేయాత్మకమయిన కృతి కంఠపు పోత యున్నంతకాలము పశనరించును అయినను వీనిలోని భావము సుస్పృహతముగ సుస్పృశారము పొందుటకు తగిన నన్నివేశములను కూర్మనాథ కవి కూర్చెను. ఇది నవ కవిత యయినచో విది మరల వేరొక నవేద్యము. ఇది అందరి గొంతుకలలో చేరి పృశారము పొందదగును శ్రీ తిరుపతి వేంకటేశ్వర దర్శనానకులు నప్తగిరి యాత్రారంభములో వీనిని భావించుచూ వేంకటాద్రి చేరగలరు. కృతి భావనములోచూడగా వేంకటేశ్వరుడు నర్వజనులకు స్వాత్మయై భాసించును, స్వాత్మ స్వరూపావలద్వికీ నప్త చక్రవర్తిత్వము అవశ్యకము. కావున నర్వసాధకులు దీనిని అత్మపాతికృతిగా భావింప తగును.

పరీధావి

జమ్మలమడక మాధవ రాయశర్మ.

కార్తిక కృష్ణ పర్వము.

సాహితీ సమితి, గుంటూరు.

## ఒక్క మాట

నే నిదివరలో రెండు గేయ సంపుటలు ప్రచురించాను—  
 “నవనందిన” (1969) “కిన్నెర వీణ” (1972). అందు  
 కొద్దిగా శ్రీ వేదకటేశ్వరుని మీద భక్తి గేయాలున్నాయి.  
 కాని అన్నీ భక్తి గేయాలే ఆ శ్రీనివాసునిపై 108 వ్రాసి  
 ప్రచురించాలనే ఆభిలాష ఈ మధ్యనే కలిగింది. ఆ సంకల్పం  
 ఆ సారాయణాదీశుడే కలిగించాడని నా నమ్మిక. ఆ భారం  
 ఆ దేవ దేవునికే వదిలేను సకాలముతో పూర్తిగా వ్రాయ  
 గలిగాను.

మహానుభావులెందరో ఆ స్వామి మీద గీతగానం  
 చేశారు. కవిత లల్లారు, వారితో సరిపోల్చితే నే నెంత ?  
 ఏదో ఆ చంద్రుని కి నూయి పోగు.

ఇందు కొన్ని మ్రాతా ఛందస్సు ననుసరించి వ్రాశాను.  
 కొన్ని కేవలం పాటలుగా లయకు అనుకూలంగా నడిపించాను.  
 కాబట్టి అన్ని పంక్తులూ ఒకే రీతిగా ఉండవు. కొన్నింటిలో  
 Symbolism ఉపయోగించాను. ఏడు కొండల పేర్ల విష  
 యంలో అన్నింటికీ “అది” పదము అంతమున రావాలనే  
 ఉద్దేశంతో మొదటిదానికి “శ్రీశైలాది” అని పేరుంచాను.  
 మైగా శ్రీశైల మనుటలో చదువరులకు శైవక్షేత్రము  
 గుర్తుకి రావచ్చు.

జానపదుల్లో కూడా ఆ వృషభాదీశుని భక్తులున్నారు. వారిది మూఢ భక్తి. అటువంటి భక్తిని వ్యక్తం చేసే పదాలు కూడా కొన్ని రచించి ఈ సంపుటిలో చేర్చాను.

వది మందీ చదివి పాడుకుంటే నా కృషి ఫలించినట్లూ నా జన్మ చరితార్థ మైనట్లూ భావిస్తాను.

సాహితీ సమితి.  
విజయనగరం  
15-8-78

కొటికలపూడి కూర్మనాథం.

## కృ త జ్ఞ త

---

కోరినంతనే గ్రంథఫరిచయ వా క్యములు వ్రాసిన  
మ హోపాధ్యాయ శ్రీ జమ్మలమడక మాధవరాయశర్మగారికి

గ్రంథముద్రణకు అర్థికసహాయముచేసిన అంధ్రప్రదేశ్  
సాహిత్య అకాడమీ (హైదరాబాదు) వారికి

నన్ను అనేక విధముల ప్రోత్సహించిన నా శ్రేయోభి  
లాషులకు



సప్తగిరి వాసుడు

శ్రీ

శ్రీనివాసుని దివ్య

చరణ

కమలములకు

ఈ

చిన్న కావ్య కమలము

భక్తి పురస్కరముగా

శ్రీ రమణా ! శ్రితచరణా !

సురుచిరరూపా ! ఓ రమణా !

పదపదమున ఈ గీతులలో

పలుకర శేషాచరివాసా !

భావము నీవే !

భారము నీదే !

రచియించేది

రమణా ! నీవే !

చేసిన దీవె ! మోసిన దీవె !

నాశము చేయకు నా ఆశ !

సకలము నీ వవి నమ్మితిరా !

శకలము చేయకు నా బ్రతుకే !

# అనుక్రమణిక

## శ్రీ శైలా ద్వి

	పుట.
తెల తెల్లవారింది	... 3
మంగమ్మ	... 4
లేవయ్య	... 5
మేల్కొంచవోయి	... 6
ఇంక పలిదు	... 7
చాలించు	... 9
టోహారు	... 11
లెమ్ము మధుసూదనా!	... 13
ఎదురు చూస్తున్నాము	... 14
వేచి యున్నాము	... 15
లేచి చూడు	... 16

## శ్రీ షా ద్వి

చేకటాచలిము	... 19
నీ కొండ	... 20
గోవురం	... 21
అదిగో	... 22
తిరు వదనము	... 23
మురిసితి	... 24
పాళికారాలు	... 25
మకుటం	... 26
పూలంగి సేవ	... 27
పవళంపు సేవ	... 28
క్షీరాభిషేకం	... 29
కల్యాణోత్సవం	... 30
బ్రహ్మోత్సవము	... 31
ర మ్యవ్వి	... 33

	పుట.
వైభవము	... 34
గొప్పతనము	... 35
గిరుల గొప్ప	... 36

## గ రు డా ద్వి

ధమ్మలు	... 39
వృధా	... 40
మందు కాని మందు	... 41
నామ మహిమ	... 42
దుస్సాధము	... 43
లీల	... 44
వింత	... 45
హేతు వేది !	... 46
ఏల ?	... 47
అశాస్త్రము	... 48
చెడ్డ పనులు	... 49
ఒకటే మందు	... 50
విజము	... 51
అవలు ధహన్యం !	... 52
ఘోరము	... 53
నాటకము	... 54
జూదము	... 55
భయం — నయం	... 56
కరము	... 57
దిక్కులు	... 58
చోద్యము	... 59
అంధులు	... 60

	పుట.
మరువరు	... 61
కావాలి	... 62
ఉనికి	... 63

### వృ షా ద్రి

జాగ్రత	... 67
జాలరి	... 68
మార్పు	... 69
ఉద్బోధ	... 71
షూక్తి	... 72
దర్పణము	... 73
నర్వాంతర్యామి	... 74
నాడు — నేడు	... 76

### వృ ష భా ద్రి

అశక్తుడు	... 79
తీరని కోరిక	... 80
త్యమ	... 81
ఎదురు చూపు	... 82
భటుమేల ?	... 83
నితనన ఏల	... 84
తెర లేల	... 85
ఉపనా ?	... 86
నమస్య	... 87
పథ ధూళి	... 88
ఏమి చేయను ?	... 89
కలి	... 90
కిం కర్తవ్యం ?	... 91
త్యజనం	... 92
ప్యాధేయత	... 93
అభ్యర్థన	... 94
మొర	... 96
నుడిగాలి	... 97

	పుట.
తెరదాప	... 98
నా చదువు	... 99
నెయ్యము	... 100
హృదయం	... 102
మతచు బెట్లు ?	... 103
దేహి	... 104
నిదురలో ఆశ	... 105
వేణుగానం	... 106
నిక్కపు దైవము	... 107
భూపాల	... 108
తీరిక లేదా ?	... 109
మనుజ జన్మ	... 110
బాగుండును	... 111
దారి ఏది ?	... 113
చిరు కోరిక	... 114
తీరని కోరిక	... 115
దానరి	... 117
అక్కర	... 118

### నా రా య ణా ద్రి

పరాకా ?	... 121
వేడుకోలు	... 122
శరణు	... 123
అశ్రయము	... 124
షదాంబుజము	... 125
అనల శరము	... 126
పదముగళి	... 127
నమస్సులు	... 128

### వేంకటాద్రి

నివేదన	... 131
మంగళము	... 132
శుభము	... 134



ಶ್ರೀ ಪೀಠಾಧಿಪತಿ,

## తెల తెల్లవారింది

తెల తెల్ల వారింది తిరుమలేశా !  
మేలుకో మ మ్మేలు వేంకటేశా !

అల్లదే ఉదయాద్రీ మేలుకొంది !  
మేలుకొని దినరాజు నేలుకొంది !  
చిరుగాలి చామరము వీచేనురా !  
సరికొత్త పూ లెన్నో విరిసేయిరా !

వేదాల నదె స్రష్ట విదిపించెరా !  
అదె నారదుడు మహతి మీచేనురా !  
అలమేలు వన్నీరు తెచ్చేనురా !  
ఆదిశేషుడు మున్నె లేచేనురా !

నదులన్ని క్రొన్నీట నడచేయిరా !  
అందిచ్చె గగనమ్ము కలరవములే !  
జగ మేలు ఓ సామి మేలుకోరా !  
వగ లొద్దు వ నొకింత తిరికించరా !

## మంగమ్మ

మంగమ్మ లేవమ్మ !  
మాయమ్మ లేవమ్మ !  
శ్రీవేంకటేశ్వరుని  
ప్రియపత్ని లేవమ్మ !

మధుకైటభుని నీట్టె పరిమార్చిన  
మహనీయు డోయమ్మ నీ నాథుడు !  
ప్రాణేశు వజ్రాన వెంకొన్న దేవీ !  
పాలింపగా లెమ్ము ధివ్యస్వరూపిణి !

అరవిందలోచన ! పరకాయినీ !  
అశ్రితజనులకు ప్రియదానశీల !  
అహో ! ప్రసన్నవదన ! చంద్రమండల !  
అపురూపమే మాకు నీ కూఢము !

అంజా సరస్వతీ శనీ వచ్చిరి —  
అలమేలు ! తిరికింప వేవేగ లే  
ఆ వెంట నీ నాథునే లేవవే !  
అందరికి అనందమే ఈయరే !

# లే వ య్య

లేవయ్య రఘుణయ్య !  
లేవోయి నిదుర —

కౌసల్య తనయా !  
కలికావతారా !  
కనువిప్ప వే మోయి  
కారుణ్యధామా !

లేవోయి గోవింద !  
లెమ్ము గరుడధ్వజ !  
లెమ్ము లక్ష్మీనాథ !  
లెమ్ము నారాయణా !

మల్లోకములకు శుభ  
ములు కూర్చ లేవోయి !  
త్రైలోక్యమంగళా  
చరణ ! లే లెమ్ము !

# మేల్కొంచ వోయి

ఓ స్వామి ! మేల్కొంచ వోయి !

నిను చూడ వేళాది

విజ భక్తులే వచ్చె —

తొలి సంజ లేచింది !

తెలి వెలుగు వరచింది !

నిత్యకృత్యము లెన్నో

నీ కొరకు నించేయి !

శంభుడును, ఇంద్రుడును

షణ్ముఖాదులు వచ్చి

విదుతించు చున్నారు —

వివరేద ? దేవ !

వాచస్పతే నిలచి

పంచాంగమే చదివె

వరి దింక ఆ ముప్తి

వరదానశీలా !

## ఇంక వలదు

వల దింక నీ నిదుర  
వరదా ! దయుంచు !

నీ పాద పద్మాభి  
నే చేరి పూజింప —  
అకాశ గంగలో  
అరవిందములు కొని  
అత్రి మొదలైన ఋషు  
లంద రేతెంచేరు —  
శేషాద్రివాసా !  
శయనింప కింక —

గజరాజు, మృగరాజు.  
గరుడు దుచ్చెఃశ్రవము,  
ఆదశేమడు వచ్చె —  
అధినాథు ధాటిలో  
మహిమాధి కారాలు  
మా కీయ మని వేడ —  
లోకేశ ! లే వోయి !  
చీకాకు పడ కోయి !

బ్రహ్మ. సనందనుడు,  
 భర్గుండునూ కూడి,  
 పుష్కరిణిలో మునిగి,  
 పూలు కొని వచ్చారు —  
 దేవళపు ముంగిటను  
 దేవాది దేవా ! —  
 వేచియున్నా రదే  
 వేంకటేశా లేమ్మ !

## చా లిం చు

చాలించు మో స్వామి !

చాలించు నిరుర !

నారాయణాద్రీశ !

నారదుడు మైసురచి

మ నిగోట మహాతనే

ముద్దుగా మీటుచూ

సొంపైన నీ చరిత

మింపుగా పాడగా

తాపామతల్లికే

భరతనాట్యము తోచె —

దేవగణమే నిలచె

దేవళపు వాకిటను

వేరవేద్యా యనుచు

వేనోళ్ళ విషతింప —

వినలేద ఓ దేవ ఆ గీతులు !

కననిమ్మ నీ ప్రభల పది రీతులు !



ఆలయమ్మన చేరి  
 అనందేవుని తోడ  
 అష్ట దిక్పాలకులు  
 అంజలి ఘటించేరు  
 అవురూపమగు రూపు  
 ఆశతో తిరికింప —  
 ఆనిదుర చాలించు !  
 ఆదరణ చూపించు !

## జోహారు

జోహారు లేవోయి పురుషోత్తమా !  
జోషమ్ముగో మళచి నిదురొద్దుతా !

కొలదిగా వికసించు  
కోనేటి కమలాలు,  
నారికేళము, పోక,  
నానావిధము లైన  
తరులపై గంధాలు  
తలపైన మోయుచూ,  
మలయావిలము వీచె  
మహనీయ ! లేలెమ్మ !

శతపత్రవద్మాల  
శయనించు భృంగాళి  
కుసుమాల శోభనే  
కులుకుతో కొల్లగొని

ఝంకార మను భేరి మోగించెరా !

జగతిలో చైతన్యమే లేచెరా !

మంచి పంజరమందు

మనలు చిరుకలు లేచి

పాత్రానిశిష్టమగు

పాఞ్చసము ఫలములును

కుడిచి కులికెను - తెమ్ము లోకేశా !

కూనె మేల్కొలుపులే నీ కోయి !

## తె మ్ము మ ధు సూ ద నా!

మధుసూదన మేఘకొమ్ము!  
మానేవల నందుకొమ్ము!

వరిసరాల సరసులలో  
పద్మములే నవ్వె — నాని  
ఉదరములను నిదురలేచి  
మధురోహల నళికములే  
మకరందము చిందించెను  
మరపురాని గీతులలో —

ఎంచి ఎంచి మంచి మంచి  
ఏలకలును లవంగములు  
పచ్చకర్పూరములే  
పదిలముగా కలిపిన ఆ  
కాశ గంగ కలశలములతో  
కాచియుంటి రోయి దేవ!

కొత్తగ విరిసిన పూవులు  
కోసి తెచ్చినారురా!  
సాంద్రముగా చందనమే  
స్వామి సిద్ధ మాయెరా!  
పాదతీర్థమును కోరిన  
పామరులము వేచినాము!

ఎదురు చూస్తున్నాము

నిదుర మేల్కొన వోయి దేవా !

ఎదురు చూస్తున్నాము లేరా !

గొల్లభామలు వాడ వాడల

చల్ల చిలికే కడవలను - ఆ

ధ్వని ధ్వనించే దిక్కు అన్నియు

ధాటితో కలహించుచున్నవి !

లేగదూడలు పాలకొరకై

ఛంగు ఛంగున గెంతెరా !

ఆవు అన్నియు ప్రేమ చూపుచు

ఆరిచెరా అంబా యని -

కుక్కుటములే వేగలేచి

కొక్కురో యని కూసెరా !

కష్టజీవులు పొలము పనికై

ఏటి గట్టున సాగెరా !

## వే చియు న్నా ము

వేలాదిగ వేచినాము  
వేంకటేశ ! మేల్కొనరా !

సప్తగిరులవై వెలసిన  
సన్నుత ! ఓ సనాతనా !  
సంసారాంబుధి దాటగ  
సాధన మగు నావ వీవె !

శతమన్నధ సుందరా !  
శాశ్వత ! సుగుణాకరా !  
నీ దీవెనకై నిలచితి  
మో దేవా ! లేవగదే !

మోక్షకాములైన కూడ  
మోహింతుము స్వర్ణాగ్రం —  
కోటి జన్మలకు నైనను  
కోరుదు మది తిలకించుట —

## లే చి చూ డు

ఓ స్వామీ లేచి మమ్ము చూడరా !  
ఊడిగాలు పొంది మమ్ము కావరా !  
నిరసన భరియించలేని దీనులం !  
పరమాత్మా ! పరితపించువారలం !

పాదధూళి వెలు గిచ్చే శిరసులు !  
పరమపథపు సుఖము కోరు మనసులు !  
కల్పాగమకాల భీతహృదయులు !  
కాలహరణమే వల దను జీవులు !

పాప పంజరములోపలి నకులం !  
పరమాత్మా ! శరణు కో రఞ్ఞాన్యులం !  
ఓ అభీష్టవరదా ! ఓ సతీనమేతా !  
ఓయీ ! జగదేకదయాసముద్రా ! వ్రభూ !

శ్రీమంతా ! అనంతా ! శ్రీగిరిశ్వరా !  
శ్రీపతి ! మా గతి నీ పరమ్యుగళమే సుమీ !  
గరుడాదుః సేవలలో మునిగిపోకురా !  
కనరా ఓ లీలామానుషరూప ! దేవా !

ಶಿವ ದಿ





## వేంకటాచలము

ఇదే వేంకటాచలం !  
ఇదే సురపురం !  
మన నేలే శ్రీవరదుని  
మహా ఇంద్రప్రస్థమిదే —

ఇది సువర్ణ గోపురం !  
ఇది పుష్కరిణీ జలం !  
ప్రాకారములందు నిలచు  
సాకారస్వామతడే !

నవరత్న కిరీటమదే !  
నాకమిచ్చు నామమదే !  
కమలాక్షుని నగుమోమదే !  
కరుణ చిందు చూపులవే !

కరిగాచిన చక్రమదే !  
కమనీయపు శంఖమదే !  
దేవులు ఎడవై నరుగో !  
దేవుని పీఠాంబరమదే !

సుప్రసూనమాలలవే !  
సురుచిరరూపమ్మదే !  
అభయహస్తమదే ! శిర్గ  
మదే ! పాదయుగళమదే !

## నీ కొండు

నీ కొండే సురలోకమే !

— బౌనౌసు

నీ వుండే వైకుంఠమే !

నిత్యసేవల పూరి

నిరతమ్ము పేరజిల్లు !

నీకంటిలో జూని

కరుణామృతపు జిల్లు ! —

సందర్శనము తాపు పాపం !

— మా కింక

సంకీర్తనమె కైవల్యం !

ప్రతి నోట నీ నామమే !

ప్రతి చేత నీ రూపమే !

ఎట గన్ననూ భక్తులే !

ఎవ రైననూ ముక్తికే !

ఏమందు నీ శోభలు !

— నీ కివె

వా వందన శతమ్ములు !

## గో పు రం

అల్లదిగొ కనుపించె నదె గోపురు !  
ఆనంద డోలల నా అంతరం !  
ఆకాశ సీమల నా గోపురం !  
లోకాన శాంతికి అదె కాపురం !

బహుశిల్ప సంపద !  
ఐంగారు తళతళ !  
గాలిలో పాడింది  
ఘనరాగమాల !

మా బాధలను తీర్చు  
నీ బంటుగా తోచు !  
ప్రకారముల వైన  
ఆకలంకముగ నిల్చె !

అగుడికి శిఖరాల ?  
ఆకాశ వీధిలా ?  
నింగి నీలిని తేలు నిగనిగల సొగసుల  
రంగారు శతవస్ర కమలమ్మదా ?

అదిగో !

అదిగో మ్రోగెను జేగంట !  
అధ్వని సాగెను విను వెంట !  
అహ ! స్వామికి మెలకువయి !  
అవె నా మదిలో వేడుకలు !

అదిగో దీపము వెలిగింది !  
అది గుడినే వెలిగించింది !  
అహ ! స్వామికి కళకళలు !  
అవె నా మదిలో దీపికలు !

అభిషేకమునే చేసేరు !  
అంతట పూవులు చల్లేరు !  
అహ ! స్వామియై పూ లాయె !  
అవె నా మదిలో మెదిలేయి !

కర్పూరహారతు లిచ్చేరు !  
కలియుగేటనే చూపేరు !  
కన్నులస్వామికి తళతళలు !  
కలలో నా కవె కిరికిరిలు !

## తిరువదనము

శశిరేఖ తిలకింప ఆవందమే !

శశిరేఖ లెన్నో నీ వదనమ్మలొ !

నిరతమ్ము చూపురు నీ మందహాసం !

స్వర్లోక హాసాల మార్కాంతరం !

నీ చూపులే చల్లు చల్లందనం !

నీ వాకిటను చింతకే అంతము !

నీ పాదపద్మాంబ నీడతోనె

నిలచేయి నే కోరు నిధులెన్నియో !

కరమందు కల దోయి నా కభయము !

పరచింతకే పథము తిరు నామము !

నీ కొండ వినుప్రోలు సోపానమే !

నీ ఆనలో కదలు భువనమ్మలే !

నీ రూపు వర్ణింప నే నెంతరా !

నా రక్షకుడ ! సాధ్య మె వ్వారికి ?

## ము రి సి తి

మణిమయ మకుటము  
మనసార చూచి  
నూనన ప్రాదమున  
మలాళ మైతిని !

కాసుల పేరును  
కనులార చూచి —  
వన బీధులలో  
వకుళము నైతిని !

విరిసరులన్నిటి  
నరసే నయ్యో !  
ఏ లీ బ్రతు కిక ?  
ఫల మే దంటితి !

ఎరనై సతులను  
ఆదె తిరికించితి —  
పావపు మూ టీ  
చెడు బ్రతు కంటిని ।

తిరునామమునే  
తిన్నగ నరసితి  
తీరే లే నొక  
తిత్తిని అంటిని !

ప్రాకారాలు

783  
KUR

కనరండి ఆ మూడు ప్రాకారముల్ !

కాచేటి వందుని వైభోగముల్ !

లోకేశునే తలచి

లోలోకి ఏగంగ

వసుధ నలయము వైచి

వైకుంఠ మనిపించు —

లోభాది దుర్గుణము

లోక్మోక్కటి హరించి

మనలోన పరచింత

మంచులా తేలించు —

ఏడు జన్మల నైన

ఏకమై కూడిన

పాపాలనే ఇట్టై

పారద్రోలెడి మందు —



## మ కు టం

మణి మకుటం !

మణి మకుటం !

మై మరపించుట,

ఏ మవటం ?

కౌస్తుభమణిలో తళతళలా ?

ఇంద్రనీలములి మిరిమిరిలా ?

ఇలిలో మా కానంద నందనం !

ఇదె మము కాచే గోవర్ధనం !

కెంపులు వరి దను అపచారం !

నీలము హరించు మా లోభం !

మాణిక్యము కొను మాత్సర్యం !

వచ్చులు చూపును పరమార్థం !

రన్నము వరి దను నీ కోరిధం !

గోమేధిక మార్పును కామం !

వైడూర్యము కొను మా మోహం !

వజ్రము చూపును వైకుంఠం !

## పూ లం గి సే వ

తిరికించ రండి !  
పూ లం గి సే వ !  
ॐ వేంకటేశుని  
శో భే మ నందు !

మన నైన మల్లెల  
మకుట మృదే !  
అరు దైన రోజూరి  
హార మృదే !

సరి లేని సంవంగి  
సరులె కంఠాన !  
కనకాంబరము లెన్నో  
కరమ లను కొలువ !

వాడాంబరము లెన్నో  
వక్షాన తూగ !  
చేరుంతులే చేరి  
చరదాలు కొలువ !

వేలాది విరు లెన్నో  
నిలు వెల్లి నిలువ  
కను విందులే కదా  
కలిలందు కూడ !

## ప వ లింపు సేవ

ఊగరా ఉయ్యాల లూగరా !

— శయనించి

ఊగరా ఉయ్యాల లూగరా !

బంగారు రంగారు ఉయ్యాలరా !

సంపంగి రోజూలు వరు పాయెరా !

చేమంతి పూబంతి దిం డాయెరా !

పట్టుకాలువ పైవ వరచేరురా !

మేళాలు తాళాలు మోగేనురా !

మెప్పించు గీతాలు పాడేనురా !

పడిమంది దరిసించి మురిసేరురా !

పాపాల మలినాలు కడిగేరుతా !

దివినుండి జేజేలు తిలకింపగా !

దీపాలు ఎన్నెన్నో వెలిగేనుతా !

జేగంట లెన్నెన్నో తవళించెతా !

జగమేలు జేంకన్న వవళించరా !

## క్షీరాభిషేకం

గిరివాస ! చూసేను  
క్షీరాభిషేకం ! — శేష  
గిరివాస చూసేను  
క్షీరాభిషేకం ! —  
కలకాల మటు అుండి  
కన జన్మ ధన్యం !  
పసిడి పాత్రలోని  
పాలు నీపై ఒలుక.  
క్షీరసాగరశయన —  
వేరు నీకే చెల్లు !  
నిను కడుగు క్షీరమ్ము  
కని నంతనే తోచె —  
పాపాలు నాలోన  
ప్రక్షాళితము లాయె !  
గోవు లా పా లీయి  
గోవింద ! తప సేమి  
ఒనరించె ? కరుణించు  
నే కూడ తరియింతు !

## క ల్యాబో త్స వం

కనకండి ఆ స్వామి  
కల్యాణ వేడుకలు !  
కోటి జన్మల కై న  
కోరి కన నౌ నండి —

శట్టు బట్టల స్వామి —  
వ్రక్క నుం దలమేలు —  
వీనులకు విం దాను  
వింత వాద్యా లెన్నో !

కల్యాణ లిలకమ్మ !  
కమనీయ రూపమ్మ ! —  
వరుడ గా వేంకటే  
శ్వసుడు కనిపించె నదె !

వరు డతడొ !  
స్మరు డతడొ !  
వైకుంఠమును వీడి  
వచ్చె ననిపించును !

# బృహస్పతి వ ము

భక్తులార చూడ రండి  
బ్రహ్మోత్సవ సంరంభం !

చతుర్ముఖుడు దళదినములు  
జరిపించిన, తను మురిసిన,  
మూడేండ్లకు ఒక్కసారి  
ముచ్చ తైన పండ గిదే !

శేష హంస కల్పవృక్ష  
సింహ గజాది ద్వాదశ  
వాహనముల ఊరేగే  
వరదుని మనసార కొలువ —

మత్తైపు పందిరి క్రిందను  
ముద్దు లొలుకు శ్రీపతిసే —  
మణి దీపములతో వెలిగే  
మంటపమున మలయప్పని —

గతుడోత్సవమును కాంచిన  
గతులు మారిపోవు నండి !

---

శేషాద్రి

ధ్వజారోహణము స్వర్గ  
ద్వారము తెరిపించు నండి !

దంతపు పల్లకి నాతని  
ధగధగ యను మోహినిగా,  
అనభృతోత్సవము నరయ,  
అన్య చింత లంత మౌను !

దీపతోరణముల నిండు  
దేవళ మొక మకుట మౌను !  
భక్తి గీతములు సదస్సు  
ముక్తి మార్గదాయకం !



## ర మ్మన్నవి

ర మ్మన్నవి ! ర మ్మన్నవి !  
రమణా ! నీ పైన పూలు —  
కనులు చేసి తను నంతా  
కను మన్నవి ! కను మన్నవి !

పొన్నకు నీ పాదము లట !  
పొగడకు నీ కరము లట !  
కమలమునకు కన్ను లట !  
విమలతేజ ! విశ్వరూప !

శరీరమునకే శిర మట !  
చేమంతికి వక్షస్సుట !  
మల్లెకు నీ కంఠ మ్మట !  
మహావ్రభౌ ! మధుసూదన !

తొలి సంజను కనులు విప్పి  
పురికింతుము స్వామి పైన —  
మా బ్రతుకులు దిన మైనా  
నా జన్మలు ధన్య మ్మని —



## వైభవము

ఏమి వైభవ మోయి !  
ఏడు కొండల వాడ !  
వర జన్మమున చూడ  
నడచి వచ్చును ముక్తి !

కొత్త మల్లెల మాలి  
కోరి ఎద నూగింది !  
కొత్త రోజు లెన్నో  
మత్తిలై కంఠాన —

జాజిపూసరు లెన్నో  
జఘనాన నిలచేయి !  
సంపదగి పూ లెన్నో  
సందడించెను తలను !

చేమంతులే కరము  
చేరి కొలిచెనురా !  
వాడాంబరము లెన్నో  
వరుస తీరెను పైన —

# గొప్పతనము

అప్పు ఏ మందు నీ  
గొప్పతనము !  
చెప్పు మాటలు కావు  
ఒప్పుగా కనుగొంటి !

ధన ధాన్యముల నెన్నో కురిపి తురే !  
ఘన మైన దీపాలు వెలిగింతురే !

నీ కిచ్చి కేశములు కై మోడ్తురే !  
నీ పాకిటను దొర్లి నిను పిలుతురే !

కల్యాణములు నీకు చేయింతురే !  
కన కాభిషేకములు జరిపింతురే !

తప్పులను కాచేటి వరదుడవు నీ వంట !  
నిప్పులా పాపాలు నీ ముందు నుని యంట !

గరుడాద్రి

# ధన్యులు !

ఏ పూజలు చేసినారో ? ధన్యులు !

— వారంకా

నీ పూజలు చేసినారు ధన్యులు !

గోడలు కట్టిన వారలు ధన్యులు ! ధన్యులు !  
గుడి కట్టిపె శిల్పు లంత ధన్యులు ! ధన్యులు !  
ప్రాకారాల్ కట్టించిన ధన్యుడు ! ధన్యుడు !  
ఆ సాళువ నరసింహుడు ధన్యుడు ! ధన్యుడు !

పాండ్య చోళ పల్లవ బళ్ళాలే కద ధన్యులు !  
భళిరా ! దానా లిచ్చిన వారలుగా ధన్యులు !  
రమణా ! నీ పూజ రీతి చూపి నతడు ధన్యుడు !  
రామానుజుడే అహహా ! ధన్యుడు ! ధన్యుడు !

నీ మండపమును కట్టిన వారలే ధన్యులు !  
నీ బలిపీఠము కట్టిన వారలే ధన్యులు !  
ఎత్తివారు ధ్వజస్తంభమే — వారలు ధన్యులు !  
ఏకంగా బంగారము పట్టించిరి ధన్యులు !

# వృధా !

వృధా ! వృధా ! అది వృధా ! వృధా !  
ఏమి చేసినా, ఏమి తలచినా  
సర్వము గరుడాద్రీశునకే యను  
భావము నీలో నిదురిస్తే —

దానధర్మములు చేసేవు —  
ధర్మకర్త నని అంటావా ?  
నిన్నందరు మెచ్చా అంటూ  
నీ పేరే చాటించావా ?

యజ్ఞయాగములు చేస్తావు !  
యజమానిని నే నంటావా !  
ఎల్లరి నాహ్వనిస్తావు !  
ఏదో జరిపించేస్తావా ?

వేదాధ్యయనం చేస్తావు  
వేద వేద్యునే మరచావా ?  
పురాణ పఠనం చేయిస్తూ  
పునీతులయ్యా నంటావా ?

అర్చనలే చేయిస్తావు !  
హారతులే ఇప్పిస్తావు !  
ఐదులు వందలు చదివిస్తూ  
వందలు వేలూ కోరేవు !

## మం దు కా ని మం దు

మందు లన్నిట మందు  
మహా మంచి మం దండి !  
మరి కొంచు మనిపించు  
మనసు పెంచెడి మందు !

పంచదారయుగాపి  
పనస తొనలే గాని  
పనికిరా వనిపించు  
బహు తీపి మందిదే —

అడవిలో వెదకినను  
అట్టి నైవను కాని —  
గిరులపై దిరిగినను  
కిట్టనిది ఈ మందు —

జడపదార్థము నైన  
చలియింప చేయు పేట —  
గోవింద నామమే  
గొప్ప దగు మం దండి —

## నా మ మ హి మ

వేంకటేశ్వరుని నామము  
లో కలి దండి —  
వే రెక్కడ లేని మహిమ  
వెదుక కండి !

చిత్తమనకు మత్తు నీయు  
చింతనామృత మ్మదే !

కాంతిని కాపాడు నండి ఆ నామమే !  
భాగ్ని తొలగచేయు నండి ఆ నామమే !  
జాల మేల ? రండి రండి ఓ నరులారా !  
జపించండి గోవిం దని పామరులారా !

వింత ముఖము నిచ్చు నండి ఆ నామమే !  
వంత లన్ని తీర్చు నండి ఆ నామమే !  
జాలమేల ? రండి రండి ఓ నరులారా !  
జపించండి గోవిం దని పామరులారా !

పాప నాశనమ్ము చేయు నా నామమే !  
పండించును మన ఆశలు ఆ నామమే !  
చాలు జాల మింక రండి ఓ జనులారా !  
జపించండి గోవిం దని ఓ నరులారా !

## దు స్సా ధ ము

దరిశనమునకై

తిరుపతి వచ్చితి —

వెనుదిరుగుట ఎటులో ?

వేదవేద్యుడౌ రమణా !

దారా సుతులను మమత లింకెరా !

ఔరా ! నీ వే మందువురా ?

అందువురా —

ధనధాన్యము లను జాధే సమనెను

దనుజవైరి ! నీ మహిమే గా ?

మహిమే గా —

నీ నా భేదము ఇంకి పోయెనే !

నీ రూపములో శక్తి యదా ?

శక్తి యదా ?

తెరచెను సావపు పంజర ద్వారం !

అరతెను మానస పికము “పరం !

పరం ! పరం !”



లీ ల

ఏ మిది నీ లీల ? రమణ !  
ఎందుకు ఈ ఆట ?—

అసలు లోక మెయ్యదో ?  
అంతయు మాయే కదా ?  
ఏల నిచటి తొచ్చేమో ?  
ఏ మానో కదా కడకు ?

ఒకనాటను కనులు తెరచి  
ప్రక్క వమ్మనే చూస్తాం !  
నీకు దూర మౌతామే :  
లోకంతో ఒక రాతాం !

ని న్నెరిగే సరి కయ్యో !  
ఎన్ని పాపములు చేస్తాం !  
ప్రాకలాట జీవితాన  
పారద్రోలు జెచ్చటకో !

విం త

లోకమే వింత !

— దాని

పోకడే వింత !

స్వంత కాంతపై కొంత

ఇతర ఇంతిపై నెంతో

కోరిక లూరే జనులు !

తీరిక ఎరుగని వనులు !

కలిమి ఎంతయో ఉన్నా

కావా లంటారు కదా !

పేదల మాటంచే అసట

పెదవిని పుట్టదు దేవా !

వగలను తీర్చుట కేవేవో

వనులను తలపెట్టెదరే !

క్షమ అను మాటయే లేదే !

శమనము అస లెరుగరుగా !

---

గ ర దా ద్రి

## హే తు వేది !

పడతికే పెట్టేవ  
పదివేల అర్హతలు  
పురుషు నాకర్పించ ?  
గిరి నున్న రమణా !

జవరాండ్ర జడలలో  
జాజా లేలను ? స్వామి !  
నీ పాదముల కిచ్చు  
నిజ మైన శోభ కద ?

మహిళ వాల్కూపులో  
మహి మ దేలను ? స్వామి !  
నీ చూపులో కలదు  
నిజ మైన ముక్తి !

పురుషు నోడించేటి  
సరసాంగి అబ లాను —  
వరమార్దము ను పెంచు  
వరమేళ నీ ముండు.

వీ ల !

అడ కాపుర మేల  
ఆ యేడు గిరులపై ?  
చేరి చూతా మంటె  
తీరు తెన్నులు లేవు —

సడి లేని చీకటులు  
సవ్యాలు చేస్తుంటె  
గోవింద యనుచు నీ  
గోపురము చేరాలి ?

రాకాసి వలె ఒంగు  
అకాశ మా డుంటె  
గుండె దడదడ మంటు  
గుడిచేరి చూడాలి ?

లోకాన పాపాలు  
కాకోల శిష మైతె  
కొండపై కాక నీ  
వేడ నుటా వనా ?

## అ శా శ్వ త ము

పట్టుకు పోతారా ? స్వామీ !

కట్టుకు పోతారా ?

మూడు జాములై

మప్పి బ్రతుకులో —

బహు తార్జ్యంతో కులికే దొకడు

భవబంధాలను పెంచే దొకడు —

వీరు వారు వెంటను వస్తారా ?

వేంకటాద్రిపై వెలసిన రేవా !

మేడలు కట్టే దొక డై తే

ఓడలు నడిపే దొక డై తే

మేడలు ఓడలు వెనుకొస్తాయా ?

ఆడను కొలు వగు ఓ రమణా !

ధనధాన్యములు చేర్చే దొకడు

మనదను మమతలు పెంచే దొకడు

వెనుకొస్తాయా ఆ లోకానికి ?

వేంకటాద్రిపై నిలచిన రేవా !

## చెడ్డ పనులు

చెడ్డపనులు మానం డోయి !

చేతులెత్తి మొక్కిం డోయి !

భగవాహనుడు మవ

జగ మేలు రమణకు —

నోరార గోవింద

టొర నీ వనరా !

చే యెత్తి మొక్కితే

చెదరు నీ పాపాలు !

వరుస జన్మలలోన

వరము ఏ ముండిరా ?

వేంకటేశుని గనుట

వేరు జన్మిక లేమి —

పంటలకు కర వాను !

పాపలకు కర వాను !

గరుడాచలేశ్వరుని

కరుణకా కర వాను !

---

గ రు డా ది

## ఒకటో మండు

మందు ఒకటే నండి రండి !

మందు ఒక టండి !

మునుల కై నను సురల కై నను  
జనుల కై నను వేంకటేశుడె —

అన్న బాధ కఙ్గిర బాధకు  
అన్ని బాధలు తెచ్చు మనసుకి —

గూడు లేమికి మూలు వారికి  
గుడ్డ లేమిని నిలచు వారికి —

అన్యతమునకును జీవహింసకు  
అన్యవాంఛలు పెంచు బాధకు —

## నిజము

ఏలరా ? వెనుకాడ నేలరా ?

— ఓ స్వామి !

ఏలరా ? వెనుకాడ నేలరా ?

నే నెరిగిన నిజ మి దని

నేరుగ నా నోట దెలువ —

నీ రూపం కనజాలని కను లేలరా ?

నీ సుమవరిమళ ముండ్లని న్నాసి కేలరా ?

నీ పూజలు చేయలేని కే ధైలరా

నీ భజనలు వినజాలని నీచు లేలరా ?

నీ ప్రసాదమే కుడువని న్నో రేలరా ?

నీ నామస్మరణ లేని నాలు కేలరా ?

నీ తొండకు న్నడువ లేని పద మేలరా ?

నీ ప్రాసే నియతేని మన నేలరా ?

విన్నే నమ్మని జ్ఞానుల మ్మని కేలరా ?



# అ స లు ర హ స్యం !

తెలిసిందిలే దేవ !

తెలిసిందిలే —

నీ తీరులో దాగు

అంతర్య మంత —

ఏ మైన నీ పెదవులే విప్పవు !

ఏక దీక్షగ మేము కొలవా లని

కొలచా లని —

పడ్డికాసులపేరు వేసేవులే !

పడ్డిగ పుణ్యాలె పెంచా లని

పెంచా లని —

ఎదపైన సతులనే నిలిపేవులే !

ఎదలోన భక్తైపుడు ఉండా లని

ఉండాలని —

ఒక చేత చరణాలె చూపేవులే !

మా కవియె తరియించు పథమే నని

పథమే నని —

వాచు హస్తము కాస్త దించేవులే !

పాపాత్ములను ఉద్ధరించా లని

బా నందుకే —

## ఘోరము !

ఏమి తెల్పుదు నోయి వృషభాద్రివాసా !

ఏదియును తోచదే వృషశైలవాసా !

అవినీతి అందల మ్రొక్కి కులికెనురా !

ఆ వెనుక నడచు టాయెను నీతి బ్రతుకు !

ఈ యుగపు మహిమదా ?

ఇది నీదు లీలా ?

తల్లిదండ్రులు లేరు

తనవారు లేరు —

తగినంత ధన మంటె

తరలిపోతారు !

ఇది నీదు లీలా ?

ఈ యుగపు మహిమా ?

అన్యత మ్మంచేను

అసలు జంకే లేదు

అయ్య ! రోజంతయును

అదే జీవన మ్మాయె !

ఈ యుగపు మహిమా ?

ఇది నీదు లీలా ?

## నాటకము

నాటకాల వారములు  
నాటకాల వారు —  
నటియించుటె జీవన మట  
నడచి వచ్చినారు !

దేశ దేశములు తిరుగుచు  
వేష మేసి రంట —  
పాఠితోషికాలు పొంది  
వయనమాయె నంట !

రకరకాల దుస్తులతో  
మృగ కవళిక మార్చి  
మై మరువగ నను తణము  
మాయ చేసి రంట !

నేటికి తెలిసెను భళిరె !  
వాటెను నా మదిలో —  
వేంకటేశ్వరుని వాటక  
మే కద నా మనకని !

## జూ ద ము !

జూద మాడినారా — డబ్బులు

జూద మాడినారా !

ధనము పోయి నే బిచ్చ మెత్తుకొను

దాసరి నైతినిరా ! వేంకన్న

దాసరి నైతినిరా !

పరువు పోయె నని

పరితపించితిని —

బిరువు బ్రతుకు యని

తాధ వడితినే —

లేమి తోడనే కుమిలితిని !

ఏమి గతమొ యని కందితిని !

ఆందర జూదరులే అంటా

మందమతుల అయినా రంటా

అనుక్షణం అది వీడరుగా —

అను కొని నే మే లనకొన్నా !

ఆజ్ఞానపు పాచికలను వేసి

అభిమత మ్మను వేదికపైన

కాలము నే కా సాడేరు !

కామాదులకే ఓడేరు !

## భయం - నయం

భయం ! భయం ! అది  
నయం ! నయం ! ఇది —  
భయం ! భయం !  
నయం ! నయం !

కాకుల బోలెడు లోకుల జేరి  
ఖునిగ మసలుట భయం ! భయం !  
కాంత సన్నిధిని కాలము గడపుచు  
కన్న మూయుటే నయం ! నయం !

గరువముతో బలివంతుడ నే నని  
పరులను కొట్టుట భయం ! భయం !  
త్రాగి పడుంటూ సకలము మరచుట  
తపస్సు వంటిది నయం ! నయం !

మూర్ఖునిగా పరులను దూషించుట  
ముప్పు కదా అది భయం ! భయం !  
మతి చెరి ఉండుట అండము రీతిగ  
మహిమో నెంతయో నయం ! నయం !

పాపము చూస్తూ శక్తి లేమిచే  
ఆప కుండు టది భయం ! భయం !  
కొలువగ దిక్కని వరదుని పదములు  
ఁగొండ చేరుటే నయం ! నయం !

## క ర ము

ఆ కరముతో మాకు  
అభయమ్ము నీయర !  
అదె జన్మ జన్మల  
అఖిల పాపము వాపు —

కనికారము ను తెచ్చు నా కరమెగా !  
కనకంపు తళు కిచ్చు నా కరమెగా !  
ఆకారమున చిన్న దై యున్ననూ  
రాకాసివలె మారి జడిపించునే —

చక్కమ్ము పట్టేను ఆ కరమెగా !  
చలియించు జగమేలు నా కరమెగా !  
శివధనువు పట్టింది ఆ కరమెగా !  
శిశుపాలు దుగ్గించింది ఆ కరమెగా !

మురిశి మోవిని చేర్చె నా కరమెగా !  
మునివేళ్ళ మోగించె నా కరమెగా !  
గండ్రగొడ్డలి బట్టె నా కరమెగా !  
కావాడి రక్షించు నా కరమెగా !

## ది క్కు లు

ఎవ రన్నారో కదా —

దిక్కులు పది కాదురా —

ఏదో అజ్ఞానములో

చుక్కలు లెక్కిస్తూ !

దిక్కుక టని నే నంటా

దిక్కు నీవే స్వామి !

మొక్కిన నీకే మ్రోక్కులు !

నిక్కపు మనసును విప్పితి !

అక్కర మాటలు కావుర !

అద్బుత కది తెల్లునులే !

పాలమ చూసిన పావడు

నేలకు వినరును గిరికను —

వెన్నగ తన మన సున్నది

వెన్ను దొకడె యని నమ్మితి !

పలుగాకుల వలకులకేం ?

పించిన పలికే ప్లామివి !

మనసున మా కోర్కె దీర్చి

మము కాచే రక్షుడవే !

## చో ద్య ము

ఏ మిది నీ మహిమ ?

ఏలిక ఇది నీజమ ?

కలియుగాంత మందునా ?

బో యుగాది అందునా ?

మింగ మెతుకు లేని వాని

మీసములకు వల్లత్తరు !

మితిమీరిన నాగరికత

మిన్నవైపు దృష్టి నిలిపె !

ఇది యుగధర్మ మ్మనా ?

ఇది మా కర్మ మ్మనా ?

పాపమును చేసి చేసి

పద కాళీ కందురే —

పాప మేల ? పతన మేల ?

పరమ పదము కాంచరే —

ఇది నీ మర్మ మ్మనా ?

ఇది మా కర్మ మ్మనా ?

అపకారిము చేయు గుంతు

ఉపకార మ్మని నమ్మెద —

పాపములే దావ మిచ్చు

పరమ కిరాతకులు హెచ్చె —

అయ్యా ! జగ మంతమా ?

అంతా విం తానుగా !



## అంధులు

అంధుల మనుచూ  
కోంద రెండుకో  
ఈ ధర నేడుస్తా రయ్యా !

లోకపు పాపము చూడని వారు  
లోకపు చీకటిలో పడు లేరి ?  
కనులు విప్పి తిలకించుటచేతనే  
కాపా లనియెడు కోరిక పెరుగును !

ఎందరో కామాంధులు కలరే !  
ఎందరో కోరికాంధులు కలరే !  
ఎందరో లోభాంధులు కలరే !  
ఎందరో మోహాంధులు ఉన్నా —

సకలము నీ తని తెలియని వారికి  
సర్వేశ్వరు డని ఎరుగని వారికి  
జన్మయై స్థిర మని అనుకొను వారికి  
జ్ఞానవేత్రమే మృగ్యము కాగా —

## మ రు వ రు

మానవు లంతా మరువరుగా  
మరల మరల నిను తలవరుగా !  
మరణాంతరమున మరి యే మౌనని  
మదిలో చింతలు పెట్టరుగా !

మరువరు ఆహారము లన్నీ !  
మరువరు పానీయము లన్నీ !  
మరువరు దుర్గుణముల నన్నీ !  
మరువరు భవబంధములన్నీ —

మరువరు అజ్ఞానము నంత !  
మరువరుగా పాపపు చింత !  
మరువరు ఇంద్రియ భోగములే !  
మరువరు కపటపు వర్తనలే !

తలవరు వంతల వర కంతా  
తలవరు పున్నెపు యోచనలే !  
తలవరు ఉపకారపు చింత !  
తలవరు దేవా ! నిన్నంతా —

## కావాలి

కావాలి ! అది కావాలి !

కలకాలం అది కావాలి !

అకలి కన్నం కావాలి !

దప్పికి పీర్థం కావాలి !

విటులకు కాంతలె కావాలి !

విరహిణులకు ప్రేమయడే కావాలి !

పాపకు తల్లె కావాలి !

భక్తునికే నువు కావాలి !

కావాలి ! అవి కావాలి !

కలకాలం అవి కావాలి !

ఉ ని కి

ఎక్క డున్న దెక్క డున్నది ?

— ఈ జగతిని

ఎక్క డున్న దెక్క డున్నది ?

నాలుకపై అన్యతమే  
నాట్య మాడు చున్నది !  
నయనద్వయ మందాళకు  
అరుచి చాపు చున్నది —

మాటలలో అన్యతమే  
మంచి చూపు చున్నది !  
చర్మముపై స్పర్శ సుఖం  
చెరలాడుచు ఉన్నది —

మదిలోపల కామాదులు  
కదను తొక్కు చున్నవి !  
మతిలోపల అజ్ఞానం  
మరులు కొలుపు చున్నవి !

పంచేద్రీయముల వన్నిటి  
పాప మంటి యున్నది !  
పుణ్యము నీ పాదములకు  
పూజ చేయు చున్నది !

పాపాది

## జా గ్ర త

ఏ వనము లోనుండి ఇచ్చోటి కొచ్చావు ?

ఏలనో మరచావు చిలుకా !

ఏనాటి కైన ఆ వనము నీదని ఎరిగి

ఎగిరి పో వేలినే ? చిలుకా !

అ స్త్రీకల ఇంటిపై హోలు కప్పును వేసి

హాయిగా కలికేవు చిలుకా !

అనుకొనని సుడిగాలి రెచ్చి వచ్చును రేపు —

ఆ ఇల్లు కూడనే చిలుకా !

కానూదు అనుచారు కరినాత్ము లు న్నారు

కట్టేరు నిను సుమీ చిలుకా !

కాలాన కనుమూసి వెనుకదీసే వంటె

కలకాల పటు లాను చిలుకా !

నా వారు నా దనుచు మమత జిక్కి వంటె

నాచు వలె చుట్టేరు చిలుకా !

నాకు నీవే యనుచు నారాయణాద్రీకు

నట్టె గట్టిగ విలుపు చిలుకా !

చాలా చాలా చేపలు పట్టే మల్లెలో మల్లెలో  
సంగుకి ఇచ్చి వం డన్నాను మల్లెలో మల్లెలో

రొయ్యలు చూసి మీసం మెలేక మల్లెలో మల్లెలో  
పొయ్యిలో పెట్టి కా ల్పన్నాను మల్లెలో మల్లెలో

పెద్దల కెట్టే రోజొస్తుందని మల్లెలో మల్లెలో  
పెద్దవి తీసి పంచెట్టన్నా మల్లెలో మల్లెలో

ఉప్పు కారం ఊరె య్యన్నా మల్లెలో మల్లెలో  
ఉన్న వాటిలో కొన్నిటి నన్నా మల్లెలో మల్లెలో

గిడసలు తీసి వే రుంచాను మల్లెలో మల్లెలో  
పడిగా మసాల వేసొం డన్నా మల్లెలో మల్లెలో

మూతి మూసుకొని చేపలు పట్టే మల్లెలో మల్లెలో  
రాతిరి దాకా పాణా లొడ్డా మల్లెలో మల్లెలో

అన్నీ వదలి తొండకెళ్ళినా మల్లెలో మల్లెలో  
అన్నిటి కన్నా వెంకడె మీ న్ననే మల్లెలో మల్లెలో



## మా ర్పు

ఏడు కొండ లెక్కిను చందమామ  
ఎంత అలసి పోయాను చందమామ

పుష్కరిణిని చూసేను చందమామ  
పుణ్యానే పూచె నమ్మ చందమామ

గోపురమును చూసేను చందమామ  
గొప్పగ బంగార మమ్మ చందమామ

వేంకటేశునే చూశా చందమామ  
వెలిగిపోతున్నాడు చందమామ

కిరీటమును చూసేను చందమామ  
కోర్కె లన్ని కూలిపోయె చందమామ

తిరునామము చూసేను చందమామ  
తరించింది నాజన్మిక చందమామ

పూలమాలి చూసేను చందమామ  
చాలి వెమ్మ కళ్ళు రెండు చందమామ

మంగమ్మను చూసేను చందమామ  
మహాఽక్షికే దండము చందమామ

వడ్డికాసురిను చూశా చందమామ  
పండెను నా నోములే చందమామ

కాళ్ళు రెండు చూసేను చందమామ  
కదలి లేదు నా కాళ్ళ చందమామ

నా నమ్మితి ననుకొన్నా చందమామ  
నే నమ్మిన దేవుడమ్మ చందమామ

## ఉద్బోధ

శివకేశవులకు భేదము లేదని అల్లో నేరే డల్లో  
సిరితో వెలసెను వేంకట రమణే అల్లో నేరే డల్లో

కొందలు పై పై కెక్కుతు ఉంటే అల్లో నేరే డల్లో  
కోటి జన్మముల పాపం పోవును అల్లో నేరే డల్లో

వేంకటాద్రిపై వెలిగే దేవుడు అల్లో నేరే డల్లో  
వేయి దీపములె సరి కా వతనికి అల్లో నేరే డల్లో

శంఖు చక్రములు. ఎదపై నతులతో అల్లో నేరే డల్లో  
శతకందర్పుల సుందరు డాతడు అల్లో నేరే డల్లో

వేయి శక్యకే విం దనిపించును అల్లో నేరే డల్లో  
వేయి కరములతో మ్రొక్కుగ తోచును అల్లో నేరే డల్లో

## సూక్తి

అప్పు బుండే వారీ వెయకను వెళ్ళ కన్నది లోకము !

అప్పు కాదా జన్మ జన్మలు అయ్యి ! నీ కన్నీ ?

తెప్ప లేకనె నీటి లోనికి వెళ్ళ కన్నది లోకము !

తెప్ప లేటికి కాచి బోచే వరద ! నీ వుండ ?

నిప్పు బుండే ఈపు బోటికి వెళ్ళ కన్నది లోకము !

నిప్పు కంటెను కాల్చి వేయద పాప కృత్యము జన్మనే ?

ఉప్పు లేకనె గంటి కయ్యును లేదు రుచి యునె లోకము

ఉప్పు కంటెను రుచికి మిన్నగు తుప్తియే కద ? ఓ ప్రిభూ !

మృప్పు పట్టును ఇనుము పూతలు లేక నన్నది లోకము !

మృప్పు పట్టద మనసుకే కామాదు అన్నవి అంటితే ?

## ద ర్పణము

వెన్నె లంటె సొంపు కదా వెన్నెలాలో  
వేంకటేశు డిం కెంతో వెన్నెలాలో

పండ్లంటే తీపి కదా వెన్నెలాలో  
పండ్లకంటె తీపి తండ్రి వెన్నెలాలో

పూలంటే మోఱ కదా వెన్నెలాలో  
పూల కన్న సుకుమారుడు వెన్నెలాలో

గాలి సోకితే హాయిలు వెన్నెలాలో  
సోలి పోదు మతని దాక వెన్నెలాలో

వా నంటే పులకింతుము వెన్నెలాలో  
వాని దయల సోన మిన్న వెన్నెలాలో

పరమాన్నము తీపి కదా వెన్నెలాలో  
పరమార్థం అతి మధురం వెన్నెలాలో

పా లంటే తెలుపు కదా వెన్నెలాలో  
పరమాత్ముడు దర్శనమే వెన్నెలాలో

## స ర్వా ం త ర్యా మి

ఉదయాదిగ్ని వెలుగులే

ఏదో భాషను తెల్పు

ముద మిచ్చునది నీవు ఉయ్యాలి

సూర్య చంద్రుల కాంతి

మీటిగా చెప్పునయ

ముద మిచ్చునది నీవు ఉయ్యాలి

నంద్రమే కెరటాల

సడిలోన సూచించు

ముద మిచ్చునది నీవు ఉయ్యాలి

వేదాలు నాడాల

వేసోళ్ళ తెల్పురా

ముద మిచ్చునది నీవు ఉయ్యాలి

ఉపనిషత్తులు ఋక్కు

లే వల్కు వేదియో

ముద మిచ్చునది నీవు ఉయ్యాలి

అకాశమున చుక్క

లన్ని మినుకున తెచ్చు

ముద మిచ్చునది నీవు ఉయ్యాల

సెలయేరు సాగుచూ

గలగలల చెప్పురా

ముద మిచ్చునది నీవు ఉయ్యాల

పూలన్ని మంచలో

పులికింపుతో పల్క

ముద మిచ్చునది నీవు ఉయ్యాల

ఎలతేటి ఝంకార

ముల సూచనలు చేయు

ముద మిచ్చునది నీవు ఉయ్యాల

అంతలో ననిపించు

సుంత నా మదిలోన

ముద మిచ్చునది నీవు ఉయ్యాల

## నా డు - నే డు

కొండపల్లి పెళ్ళేను కొయ్యకొమ్మ కొన్నాను !  
కోరి మురిసిపోతి నాడు కొండదేవరా —  
నువు చేసిన బొమ్మ ననే నుడి ఎరిగితి నేడు —

గద్వాల వెళ్లేను గల్లకోక కొన్నాను !  
గంగి కట్టుకొనగ నాడు గంతు వేస్తారా  
పాపపుణ్యముల వైనం బ్రతు కంటా నేడు —

వాహనాలు ఎక్కిను వడివడిగా సాగేను  
వహ్వో యని మనసు నాడు వంతపాడెచా —  
కాలం నాకొర కుందని కనుగొంటిని నేడు —

వనులన్నీ ఆపి వేసి పగలు వండుకొంటి నాడు —  
వేకువ మెలకువ కొరకని వెలుగు పరులకే,  
మనుగడ నిను చేరుట కని నే నెరిగితి నేడు —





వృషభాద్రి

## అ శ క్తు డు

నింగి దాక నిచ్చెనలే  
నిలువలేనురా !  
కొండచేరి చరణాలే  
కొలువలేనురా !

మమత పెరిగి పోయేరా !  
మనసు మరగి పోయేరా !  
మాట లంద లేడురా ?  
మాయ తోచె సంతరా !  
మనసు లేని  
మనుషులలో  
మనలు తెటులనో ?  
మనలు తెటులనో ?

ఎటు చూచిన ఖాళీ శూన్యం  
ఏవో దుర్మార్గాలు !  
కామ కోరిక తోటాదులు  
కదమ తొక్కు వేదికలు !  
మమత సమత మృగ్ధ మైన  
మనలు తెటులనో ?  
మనలు తెటులనో ?



## తీరని కోరిక

పూవుగ నీకడ నుండా మంటే  
పూవుగ నను పూయించే దేది ?

కర్పూర హాతి నాదా మంటే  
కర్పూరముగ నను మార్చే దేది ?

మణిగా మకుటము నుండా మంటే  
మత్తమవున అస్తిక లేనా ?

హరిచందనముగ చేరుద మంటే  
అహా మాంసపు ముద్దగ చేసేవ్ !

హారముగా నిన్నలరుద మంటే  
అయ్యా ! పేరేవులు నాలో పేర్చేవ్ !

ఏ మయ్యా ! నా బ్రతు కింతేనా ?  
ఏమను వలకవు నా రమణా !

## భ్రమ

కలో నిజమే తెలియలేనురా —

నీ రూపం

కనులు విప్పి చూడలేనురా !

ఆపాదమస్తకము

అంతా బంగారమే

రఱినాలి మూర్తి !

రమణ ! తేజస్వీ !

ఇహం ఆహం తొలగి పోవురా — నా మనసే

పరం కోరి పరగు తీయురా !

నూనపుడను శక్తి లేదు !

మహాప్రభో మాటకాదు !

మోక్షితుగ నీ పద సన్నిధి మోకరిల్లతి !

మోయుచుంటి నా నోటను నీ నామమే !

వైరిగ నీ చేత జచ్చి

పరమ పదము నొందలేను !

భక్తునిగా సన్నుతించు

బహు జన్మల నెత్తనా ?

మాన మేల పెదవి కదువనా ? కమలానా !

మదిలోపల వెలుగు నీయనా ?

## ఎదురు చూపు

ఎం దైన వా నైన ఎదురె చూస్తాను !  
ఏనాటి కైనను నిన్నె నమ్మేను !

కా యైన పం దైన కర వైనను  
ఆ కైన అతి మైన తే కున్నను  
దుం వైన ధూ కైన దూర మైన  
నీ రైన నా రైన నిరసించిన —

వెలు గైన ఇరు లైన వెను తీయను !  
విష మైన మధు వైన వే రెంచను !  
కుక్కైన వక్కైన తక్కిలరా ?  
నీ దైన : వ్రైవ నీ లీలరా !

అడియానలై అళ లడుగంటినా  
బొత్తుకల భారముగ భుజ మెక్కినా  
గుడిలేని ప్రతిమలా పడి యుంటరా !  
మనసార లో నిన్నె సృ్తిరియింతురా !

## భయమేల ?

నా శేల భయమాను ?  
శారాయణాదీశ !  
నీ వీ ధరణితోన  
నిలుచుండి నను బోవ —

మందులెండలు నన్ను  
మాడ్చి వేయగ లేవు.  
కర తైన చలి ఒళ్ళు  
కొరకి వేయగ లేదు.  
అశనిపాతము నన్ను  
అణగార్చ లేదుర !  
ఝం ఝూనిలము తెన్నొ  
జడిపింపనే లేవు —

నీ ఆజ్ఞ లేనిదే  
నీ దైన కదలునా ?  
సప్తార్ణవము లిందు  
సలిలమ్ము నిలచునా ?  
కరి లేచి కదలునా ?  
గిరి కూలి నిలచునా ?  
బ్రతు కంత నా కిలను  
భద్రమ్ముగా సాగు —

## నిరసన ఏల ?

శర నన్న వారిని

కరుణించ లేవా ?

ఇటు లేలి పిరిచిన వజ్రచనరా ?

ఇ కెంతకాలము పరిశీలన ?

అవతారమూర్తిగ నమ్మేనురా !

అయ్య నీ కీ బ్రతుకు నమ్మేనురా !

రాక్షివతోచన !

రతిరాజ సుందర !

తా రా ! వరాకా !

రక్షింపరా !

అశాసుమాలే వాడేనుకా !

అంతా చీకటి ! నీవె విద్యుల్లవ !

నా పూజ లిన్ని

వట్టేటి పాతా ?

నా కింక నీ వార

నాశాయణా !



## తెరలేల ?

తెర లేల నో వరద !

తెర లేలరా ?

తెరతీసి నా కనులు

తెరిపింపరా !

పాపాత్ముడను నేను

వరము కొడితి నోయి !

కనులార నిను చూచి

కను మూయ నీరా !

కమలాలు నీ చరణ

కమలాల నిలువ —

అభయమ్మ నీ పాణి

నలరింప నరయంగ —

అపుడప్పుడె కను తెరచు

అపురూప కుసుమాలు

మాలలై ఎర నూగి

మై మరచు ఈ వేళ —

ఊపనా ?

ఊపనా ? ఉయ్యాల లూపనా ?  
ఊపనా ? ఉయ్యాల లూపనా ?  
నిన్నుంచి మదిలోన ఊగింతురా !  
నీ రీతి నే గూడ నూగేనురా !

బంగాలు ఉయ్యాల తేలేనురా !  
బంతిపూవుల దిండ్లు తేలేనురా !  
కొత్త విరి పాన్పు నాకడ లేదురా !  
పీతాంబరము లే వరువలేనురా !

నివదింప లేనురా బాజాలను  
వినిపింప లేను నీ గీతాలను  
పదిమందినీ పిలచు శక్తేదిరా ?  
పరికపించే యెడను శమియింపనీ —

ఆదిశేషుడు నిన్నె ఆలరించుచూ  
పది రెట్లు మెత్తగా పా వ్రైవనూ,  
శ్రీదేవి నీరులతో పుల్లన్నను  
భూదేవి విరులతో దరి చేంపా —

## న మ స్య

ఇదో అదో తెలియదు

ఈ నమస్య తీరదు —

ఈశా ! జగదీశా !

ఏ మ నందువో — నే

నేమి చేతురా ?

ఇటు రక్తి ! అటు ముక్తి ! —

ఇటు శక్తి ! అటు భక్తి ! —

ఇదా ? అదా ? అదా ? ఇదా ?

ఏ మ నందువో ? నే నేమి చేతురా ?

ఇటు జాతి ! అటు వీతి ! —

ఇటు మోసం ! అటు ధర్మం ! —

ఇదా ? అదా ? అదా ? ఇదా !

ఏ మ నందువో ? నే నేమి చేతురా ?

అయినవార లంద రీటు —

అటు పొ మ్మను మనసే —

ఇదా ? అదా ? అదా ? ఇదా ?

ఏ మ నందువో ? నే నేమి చేతురా !

## ప ధ ధూ లి

వదధూళులేరా శ్రీగంధము !

వదయుగళమే నా కై వల్యము !

కోపాలు తాపాలు నా కొద్దురా !

కోరేది వే రేది తేలేనురా !

వేషాలు మోసాలు నా కొద్దురా !

పాపాలు లోపాలు నా కొద్దురా !

భవనాలు తురగాలు పా కేలరా ?

లలితదుకూలముడే నా కేలరా ?

మణులు మాడిక్కాలు నా కేలరా ?

నౌకర్లు చాకర్లు నా కేలరా ?

బాలాజి నీ దయతో తరియించెరా !

ఏలోయి ఆవరము నా కీయపు ?

అందుకో — దీపాన్ని లో జేర్చుకో !

అండాక నా బ్రతుకు పాలించుకో !

## వీ వి చేయ ను

అలిగే వనా ?

అలసే వనా ?

ఏ మండుకా ? — స్వామి !

ఏం చేతురా !

అరచేత పాదాల నే నొత్తనా ?

అలమేలుమంగనే బ్రతిమాలనా ?

పన్నీటి స్నానాలు చేయించనా ?

ఫలరాజములు తెచ్చి తినీపించనా ?

చిరు చమటలే ఒత్తి నేవించనా ?

ఊయలలి నిన్నూపి నే పాడనా ?

ముంజేత వింజామరలు వీచనా ?

మరిపించు మురిగరులె నవరించనా ?

పతకాలు హారాలు సరిచేయనా ?

వరమాన్నమే తెచ్చి ముండుంచనా ?

విరిమాలలే కట్టి నీ కీయనా ?

హరిచందనము తీసి నే వూయనా ?

క ల

కల గంటిరా ! పృథ్వా !

కల గంటిరా !

కలలోన నిన్నే

కనుగొంటిరా !

బంగారు పాదాల తళతళ లవే !

వడ్డికాసుల పేర్ల వరవ శృవే !

వరవళ్ళు తొక్కింది నా మానసం !

పరివళముతో తూలె నాహా ! ఆదే !

కర్పూర హారాలు కనుపించెరా !

కనకాభిషేకాలుగా తోచెరా !

ఆ పాణిలో అభయ మరసేమరా !

హేమాద్రిపై నిలచి నట్లాయెరా !

అలమేలు నాంచారి ఆగుపించెరా !

అయ్యమ్మలే నన్ను దీపించెరా !

నామమ్మ మకటమ్మ కనుపించెరా

నాలోన దీపా లెవో వెల్గెరా !

## కింకర్తవ్యం ?

చేసేది ఏ ముంది

శేషాచలేశ !

చేయూత నీరా !

సేవింప నీరా !

ఘోరంగ మాత్సర్యమే పెరిగెరా !

ఘోర పాపా లెన్నో చేయించెరా !

మోహోలు మోసులే వేసేనురా !

మోక్షాదుగా నా బ్రతుకు చేసేనురా !

కోరిధాలు లోభాలు రగిలేనురా !

భేదాలు ద్వేషాలు జ్వలియించెరా !

మన సంత మరుభూమిగా చేసెరా !

మన్నించి దరి చేర్చి కాపాడరా !

పరువమ్మ గరువమ్మ న న్నూ పెరా !

పంతాలతో మదిని పగిలించెరా !

పదిమందిలో నేను పడలేనురా !

పదిలంగ ఎడదీసి పాలించరా !

## తృ త్తవం

నా కొద్దు ఓ రమాణ !

నా కొద్దురా !

దయచూపి దరిజేర్చి

దర్శింపనీ —

సంఘాలు సమరాటు నా కొద్దురా !

హంగామ గరువమ్ము నా కొద్దురా !

ఏకాకిగా నిన్ను సేవింపనీ !

దయచూపి దరిజేర్చి దర్శింపనీ !

చేపాలు మోసాలు నా కొద్దురా !

రోషాలు దేశాలు నా కొద్దురా !

నీ సేవలో బ్రతుకు దిగజారనీ !

దయచూపి దరిజేర్చి దర్శింపనీ !

పంజాలు పట్టింపు నా కొద్దురా !

పగ వారు నా వారు నా కొద్దురా !

నా అండ నీ వుండు — నమ్మేనురా !

దయచూపి దరిజేర్చి దర్శింపనీ !



## ప్రాధేయత

తెర తీసి త్యాగయ్య  
నరయ లేదా ?  
అరి కంట నైన నను  
అరియ వేరి ?

సందర్శనము జాపు  
సకల పాపపు జ్వాల  
సంకీర్తనమె తెచ్చు  
స్వర్లోక సౌఖ్యాలు —

నీ వుండు ఆ కొండ  
నిరతమ్ము నా అండ  
“గోవింద” యే గీత  
గోవిందమేరా —

చిరునగపు నీ మోము  
చెదర దీ యెడలోప —  
కడచేన నా బ్రతుకు  
కడకు నీ స్మరణలో ? —

## అ భ్యర్థన

బండరాతి బ్రతుకునే కదలించవా ?  
కొండమైన నీ కొలువున చేర్చుకోవా ?

వేదనలో —  
వేకువలో —  
వేసవిలో  
వేడెండల —  
బలికోరే  
చలిలోవల —  
కలకాలం  
కలవరింతు —  
కనుపింపవా /  
కరుణించవా ?  
కసి బూన కోస్త్రభు !  
కా పాడరా !

నీ శాసన మ్రోదో  
నే చేసినది ఏదో —  
నీ వేమి కోరితివో  
నే నే మిచ్చితివో —

ఎరుగ నోయి — బ్రతుకే

విరిగె నోయి !

కరుగ దాయె ! మనసు

మార దాయె !

జ నిర్మిచ్చిన దీ వసుచూ

జనియించితి నే ననుచూ —

బ్రతు కంఠా నీ బానిప

నౌకా — సేవిస్తా నని

నమ్మెనురా ! అది

నమ్మందువా ?

నీ సొమ్మునే పోతు !

నీ వుంచుకో !

## మొర

నిన్నే నమ్మితిరా ! బ్రహ్మకే  
నీ కమ్మితి రమణా !

రాతిని నాతిగ మార్చితి వంట !  
నాతికి కావమె తీర్చితి వంట !  
కుడిచితి వంట ఆ శబరి ఫలములు  
గుహుని నాకలో ఘోయా వంట !

అల్పుగ నెంచకు  
అలసింపకుర  
అలంబన మిక నీవే ! దేవా !

వాలి సోదయని కాచితి వంట !  
వానరములనే బోచితి వంట !  
జటాయువుకి ఆ విభీషణునికి  
చిట్టి ఉడుతకును పర మొసగే నా ?

కంతోనైన  
మెలికువనైన  
తలకును బోవర దేవా ! కావా'

## సు డి గా లి

రేగింది సుడిగాలి రేగిం దయా !  
రేగి నా ఎడదనే లాగిందయా !

కల్లోల మయినాయి  
స్వర్లోక స్వప్నాలు !  
పురికొంపలా కూలె  
పున్నెంపు పంటలే—  
చేయెత్తి నేనుంటి ననజాలవా ?  
చేయెత్తు నా ఆశలే లేవవా ?

నవ వధువులా ఉన్న  
అశాసుమాల  
నలిగి నేలకు ఒరిగి  
బలి చేసె బ్రతుకులు !  
చేయెత్తి నేనుంటి ననజాలవా ?  
చేమలా నా ఆశ పండించవా ?

జలతారు చీరలా  
జవరాలి మేసిలా  
మరిపించె నన్నెదో  
ముందున్న భవసం !  
చేయూత నందాక నీ వీయవా ?  
చేయెత్తి నిన్నెగా పించే నయా !

## తెరచాప

తెరచాప లేచిందిరా — నీ

తెరచాప లేచిందిరా !

తెలు వేదో చూపిందిరా !

బరు వంత తొలగిందిరా !

చీకట్ల పొర తెన్నొ చివరించినా

చీకాటు లే వైన తేలేవురా !

తరగలే తల యెత్తు లేచేనురా !

తడతడదు నా పడవ నడి జలధిలో !

వెన్నెల్ల తళతళత ఊరించినా

ఆ న్నలలు మిలమిలల కప్పించినా

మీనాల కలకలలు కనుపించినా

ఏనాడు నా కింక భయ మేదిరా ?

గగనాన జలదాలు జడిపించివా !

గాలైన వానైన నా కేమిరా ?

గడు నైన పిడుగులే పడ నున్ననూ !

కడదాక తెరచాప నా కానురా !

## నా చదువు

నా చదు వింతేరా ! దేవా !

నా చదు వింతేరా !

నిను తెలియుటకే చదువులుగా !

నిను కలియుటకే చదువులుగా !

శిలగా నీ వై నిలచినను

వలకక ఉలకక వడి యున్నా

నీకై వెదకుటె నా చదువు !

నిన్ను తలంచుటె నా చదువు !

కొండల కోనల కొలువున్నా

బండల మాటున దాగున్నా —

నీకై వెదకుటె నా చదువు !

నిన్ను తలంచుటె నా చదువు !

వింగిని తేలుచు నీ వున్నా

నిరాకారుడై నీ వున్నా —

నీకై వెదకుటె నా చదువు !

నిన్ను తలంచుటె నా చదువు !

## నెయ్యి ము

అయ్య ! నీ నెయ్యిమే

అశించివారా !

అలసింపక గోడు

అలింప రారా !

అన్నియూ నీవె యని నమ్మేనురా !

అభయమ్ము నిత్తు వని నిలచేనురా !

ఆరోగ్యమున కనుచు

అశతీర్పుట కనుచు

అన్యాయ మెగసినా

అపదలు ముసరినా —

అన్నిటికి నిశ్చే నే నిలచేనురా !

అలాగు నిశ్చే నే కొలచేనురా !



దానములలో విద్య  
దాన మిచ్చుట గొప్ప —  
అనుకొనే యుగ మింక  
అరిగి పోయెనురా !

అదె నీవు నా కిచ్చు శిక్షాయెరా !  
అంత నీ లీల నీవే రక్షరా !

చెలిమి లే కున్ననూ,  
బలిమి లే కున్ననూ,  
ఫలము లే కున్న — నీ  
కలిమి లే కున్ననూ.

కలియుగపు హోమాగ్ని దహించినా,  
కాలమే గడపుచూ ఉన్నానురా !

## హృదయం

ప్రేమపూరితం నీ హృదయం !  
పేదకాదు — మృదు మధురం !

రక్ష నీవె యని వేడగనే  
రమణి ద్రావదని కాచేవు !  
దిక్కు నీవె యన గజరాజు  
రక్షించితి వో స్వామీ —

వేతె నిన్ను గన ముదుసలిది  
కాచితి వెంగిలి ఫంఘు తిని —  
బోవగ ర మృన జాలకు డా  
ధృవుని గగనమున నిలిపితివే —

విభీషణుని దయ గొనలేదా ?  
వీపున గిరి దాళితి వోయి !  
ఎల్లర గాచితి వచలము నెత్తి !  
కల్ల చేయకుము నా ఆశ —

## మ ర చు టె ట్లు ?

ఎటుల మరతును వేంకటేశా !

ఎన్న డైనను వీడ లేరా !

సుతులు తల్లిని మరువ గలరా

జన్మ నిచ్చిన దాతగా ?

పాలు పోయుచు మమత పెంచే

వరమ పావని మాతగా ?

కొలనులో కద కలువ పెరుగును

కొండపై నది నిలచునా ?

వనధి వైపుగ నదులు సాగును

వనములో నవి ఇంకునా ?

వెంట నిలచే నీడ తొలగున

వీసమైనను దూరమై ?

శ్రీవివాసా ! చిద్విలాసా !

జన్మ జన్మల కారణా !

దేహి

దేహి యంటినిరా దొరా !  
పొ మ్మనకుముర దేవరా !  
బలము గలిగిన రేడు నీవె !  
భరము కాచే ప్పాపు నీవె !

వల్లె యని నా కథయ మిచ్చిన  
ఎల్లయును సాధింప గల నోయ్ !  
వల్లకా దన ఎవరు ది క్కగు ?  
వల్లకా డగు నాదు సర్వం !

జననమరణాల్ నీదు మాయలు !  
అది అంతము నీదు లీలలు !  
చంచరిత్వము తొలగ నీయర !  
చంపు చవరిత్వమ్ము నాలో !

ఆత్మజ్ఞానము తేజరిల్లని !  
ఆర్పు మజ్ఞాన మను దీపము !  
అమృత శాండముగా నిలువరా !  
అంతరంగపు విషపు కీలం !

## నిదురలో ఆశ

నిదురింపనా ? స్వామి !

నిదురింపనా ?

నిదురించి కలలందు

నిను చూడనా ?

కోర్కె తెన్నో మదిని

కోరి నిదురించెరా !

నిదురలో నవి యన్ని

నిదుర చాలించు నని —

తీరకున్నది మనసు —

తీరు లేకవే నిలచె —

తీరునా మన సనుచు

తరియింతు నే ననుచు

అకాశ హర్షాస్థితి

అన్ని నేలకు దించి

అందులో నన్నుంచి

హాయి నేలుదు పంచు —

## వేణు గా నం

ఇం పాను నీ వేణుగానం !

ఇం కేది నే కోర నోయి !

శతకోటి గోపికల

శరదిందు మోహన !

శయ్యగా నా యెదను

సంసిద్ధ పరచితిని !

సుముఖుడవు ! సుఖుడవు !

సుఖిడుడవు ! సుహృదయ !

సుందరుడ వోయి ! నీ

సందర్శనము పరము !

కలలందు పాలించు

కల్యాణధామ ! నా

దోషాల తిమిరాలు

తోలి వెలుగర రమణ !

## నిక్కపు దైవము

వేంకటేశుడు కాక  
వే రొక్క దైవమ్ము  
ధరలోన లే డందురా !  
నే నెప్పుడును నిన్నె  
మనసార స్మరియింతు  
మర జేరా ? దేవరా !

నీ పాద సీమయే  
నిత్య సురపుర మగును  
దీవించి వను కావరా !  
నట్టడవిలో నేను  
నడచిపోతున్నాను  
నీవెగా నా దీవము !

కోరికలు తీర్చేటి  
కొండదొర నీ వంటి  
కసి పెంచకుం బోవరా !  
వేడుకున్నా మంటె  
వెన్న కద నీ మనసు  
పసివానిలా చూడరా !

## భూ పా ల

నా పాలి భూపాలగా లేచిరా !  
నాలోని చీకటులలో వెలగరా !  
నా మనసు సిండగ  
నా బ్రతుకు పండగ  
నా కింక అండగ  
నా పూఁ చెండుగ —

రాధ నేలిన విన్ను కననీయరా !  
వృధ లేలు నా కథలె మరపింపరా !  
నీ కంటి కాంతులను మురిసేస్తురా !  
నీ కరములను సోక వె న్నొదురా !

తనువు నా గుండెనే బంధించెరా !  
కనులందు ఒత్తులే కొడి కట్టెరా !  
పిలచి నా గొంతుకే చీలేనురా !  
తలచి నా మన సంత మరగేనురా !

నాలు తగిలిన నీవు పారేనురా !  
గాలి వీచిన విరులు ఆడేనురా !  
వేడి తగిలిన మంచు కరగేనురా !  
వెన్నెల బ్రతు కంత నిను చూడగా !



## రిక లేదా ?

తీరిక లేదా ? స్వామి !

తీరిక లేదా ?

నా సొద విన వేలోయి !

నా వ్యధ కనవా ?

వేల్పులు నీకై పాడిన

మేల్కొలుపులలో —

గోవిందా యను ముత్తిలో

గోడే వినవా ?

కోనేటివి హాయిగా

స్నానాల్ చేయ

మంగమ్మను కలసి నీవు

మరచేవా వన్ను ?

పన్నగమ్మల రేడునూ

పగవాడును చేసే

పెద్ద సేవలందు మొరలు

పెడచెవి బెట్టేవ ?

## మ ను జ జ న్మ

జన్మించుటే అసలు  
చాలి పాపం బయ్య  
జన్మ లన్నిట మనుజు  
జన్మ మేలటగా —  
జననాథ ! నీ వేమి తలచేవురా ?  
వని బూని ఎపు డైన చెప్పేవురా ?

చచ్చి పుట్టుట కన్న క్రిమి కీటకాదులుగ  
జంతువుగ పుట్టుటే మే లానుగా ?  
జంతువై చచ్చేక ఏనాటి కోనాడు  
జన్మింతు నరులుగా నిజమా ?

క్రిమి కీటకాదులుగ జీవించు తెన్నాళ్ళు ?  
గిట్టి పుట్టంగానె గిట్టిపోవు నట !  
జంతువై కొన్నేళ్ళు జీవించినను కూడ  
జంతువులు నీను దలచ గలవా ?

నరరూపులో నన్ను చేసి పడవేసేవు  
నాయనా ! నిన్నె గా నేవించితి !  
పాలింప కున్న నను కరుణతోడను దేవ !  
వశువుగానే ఉంచరాదా ?

## బాగుండును

బాగుండును కద అలా గైతే  
బ్రతుకే పార్థక మౌను సుమీ !  
వలు బన్మల నెత్తక నీలోనె  
కలనెద నో వృషభాద్రీశ !

రఘురామునిగా అడవుల నడువగ  
రాముని పాదుక లయ్యావా ?  
రావణు దుగ్రించగ వారధి గట్టే  
రాలను నే నొక టయ్యానా ?

గోపాలకుడవు నీవై యుండగ  
గోవులలో నొక టయ్యానా ?  
గోవర్ధనగిరి నెత్తిన వేళను  
గోపాలకునిగ నున్నానా ?

వేణువు పూనిన కరకంకణముల  
మణిగా నేనై యున్నానా ?  
వెలివడు గానముతో రాగమునై  
గాలులలో నవా ఊగేనా ?

బుద్ధునిగా నీ బోధన చేయగ  
 పొడి మాటలలో ఉన్నానా ?  
 బోధిమహిషచ్ఛాయల్ల నుండగ  
 భూజపు అత్తై ఉన్నానా ?

కత్తిపట్టి కలి రూపుడ వైతే  
 కత్తికి వర నే నయ్యారా ?  
 కదను తొక్కుచూ ముందుకు సాగే  
 అశ్వముగ్గా నే నున్నానా ?

వేంకటేశ ! నువు వెలసిన చోటను  
 ప్రాకారముగా నంభూష్టా ?  
 వేంకట గిరిపై సోపానాలను  
 వేయి రాతి నొక టయ్యారా ?

## దా రి ఏ ది ?

ఏమి చేతును నేను  
ఏడు కొండల వాడ !  
ఏదారియును కాన భ్రష్టారా !  
అందుకే నీ న్నడుగు చున్నావా !

తపము చేరా మంటె,  
తాపసుల వలె నన్ను  
నిల్పెదవు చుక్కగా గగనమ్ములో !

దానాలు చేతునా —  
దాత బలి వలె నన్ను  
పాతాళమున గదా పడద్రోచువు !

ఇంద్రలోకము కొరకు  
ఎందుకా యజ్ఞాలు ?  
ఇంద్రుడే నీ కింది వా డాయెగా !

కలిని నీలో నేను  
కలికాల ముండుటకు  
కలియుగేశా మార్గ మే డోయి ?

## చిరు కోరిక

వల దయ్య ! వల దయ్య !  
 వరద ! దొడ్డ వను లేవియు —  
 “ఓ” యంటే చాటు నోయి !  
 ఒకటే చిరు కోరి కుంది —

సోమకు దుగ్గించుట కా దది  
 సుదతిని కాచుట కా దది  
 తలచిన సుళు వగు నీ కది  
 తపనము బాపును నా కది —

మాయ నటించుట కాదది  
 మారుట మోహినిగ కాదు  
 నరునిగ పుట్టుట కా దది  
 నరకుని చంపుట కా దది —

తప్పులు మా రగు వళకును  
 తల దించుట కా దోయది !  
 రావణు దుగ్గించుట కా దది !  
 రాజుల జంపుట కా దది !

శివధను పెత్తిన రీతిని  
 సీతను చేపట్టు రీతి  
 మురళిని మోయించి నటుల  
 మద్దుగ కైవల్య మీక !

## తీ ర ని కో రి క

గోవర్ధనముగ పుట్టించి  
గోటి కొనను న న్నుంచేవా !  
గోపికగా నను పుట్టించి  
గోపాణిగా ఏలేవా ?  
వెదురు పొదలలో పుట్టించి  
వేణువుగా న న్నూదేవా ?  
బాలునిగా నను పుట్టించి  
బీరి నాలో ఆడేవా ?  
కస్తూరిగా నను పుట్టించి  
కరుణతో తిరికము దిద్దేవా ?  
ముత్తైముగా నను పుట్టించి  
ముక్కున మ చ్చట గుంచేవా ?  
శిఖిగా నన్నే పుట్టించి  
శిరమున కన్నులు తాల్చేవా ?  
కనకముగా నను పుట్టించి  
కంకణముగ ధరియించేవా ?  
అమృతముగా నను పుట్టించి  
అమరులందఱికి పంచేవా ?  
వానరునిగ నను పుట్టించి  
వారధి గట్టగ వాడేవా ?

వనమున తరువుగ పుట్టించి  
 వాడితివా నను పాదుకగా ?  
 లోహముగా నను పుట్టించి  
 అహ ! నీ తూపున ఉంచేవా ?  
 తాటామగ నను పుట్టించి  
 తలపై ఛత్రిము వట్టేవా ?  
 ఆడవుల ఫలముగ పుట్టించి  
 అయ్యా ! ఆకలి గొన్నావా ?  
 పట్టుగ చెట్టున పుట్టించి  
 పుట్టముగా నను కట్టేవా ?  
 మణిగా నన్నే పుట్టించి  
 మకుటముతో ధరియించేవా ?  
 చందన వృక్షముగా చేసి  
 చందనముగ నను పొందేవా ?  
 పాప కూపముల నను తోగ్గిసి  
 పాడియ విడచుట ? ఓ రమణా !  
 నరులను బోధించే దేవుడవే  
 నా మొరలే విని కావగదే !



## దా స రి

ఏదీ నా కిక మధుమాసం ?  
లేదా రాదా మృదుహాసం ?

గుండెలు పగిలే రోదవలేనా ?  
బండలు పేల్చే బాధేనా ?  
అండలు నీ ఎని నమ్మితిరా — నీ  
కొండల కోనకు చేరితిరా !

మోసము వల దని కోరితిరా !  
రోసము చూపకు మో తేజా !  
దాపరి నైతిని నీ దయకై !  
వేసము కాదుర నీ మోల !

మారెను బ్రతుకే ప్రేతవనం !  
ఆరెను మనసున ఆకా దీపం !  
కోరితి రమణా ! నీ సాయం !  
తీరిక లేదా కలకాలం ?

## అ క్క ర

ఎక్కడ సురపుర  
మెక్కడ కడదో —  
అక్కర తీర్చగ తావయ్యా !

వేదవాదమే విను చతువులకు  
వేరే నా సొదలే పడవా ?  
వెన్ను నెరుగుటకు వేదపఠన మన  
వేరే ది క్కెవ రో స్వామీ ?

గానము నీవై చేతామంటే  
ఈ నారదుడను కాలేనే —  
వీణావాదన చేతా మంటే  
వాణి వీణ నా కడ లేదే —

శాట్యముతో మురిపిద్దా మన నే  
నమర కాంతగా కాలేనే —  
సామజ్యవరగమనుడ వట దేవా !  
సరసకు చేరుచుకోలేవా ?

నా రాయశాస్త్రి

## ప రా కా ?

శరణన్న చా లట  
కరణింతు వని వింటి  
ఇటువైపు చూ డంటి స్వామి !  
అటువైపు చూ వేల నోయి !

వే రొక్క వ్రహ్మలాదుడే వేడెనా ?  
మరి యొక్క ధువు డెటనొ మరగే ననా ?  
ఎట నైవ కరితాఁజు రోదించెనా ?  
ఏమూఁనో శిలయై నిష్ఠలచెనా ?

అలమేలు మంగమ్మ వల దన్న చా ?  
అదిశేషుడె నీకు అను వయ్యెనా ?  
అకాశతా జింటి కేగే వనా ?  
అర్తనాదము నీవు వినలే దనా !

ఏ సభనొ స్త్రీ నీవు ది క్కనియెనా ?  
ఏ వృద్ధనారియో తపియించెనా ?  
ఏ అంబరీషుడో పూజించెనా ?  
ఈ దీను బోవగ కిను కాయెనా ?

## వేడుకోలు

వేడెడ నో దేవ ! నిను  
వేడెడ నోయి !  
దనుజవైరి ! దేవరా !  
మనుజుడ నను కావరా !

తహతహతో నా హృదయం  
తల్లడిల్లెరా స్వామీ !  
అవరాధిని మన్నింపుము  
అభయ మిచ్చి బోవరా !

కోర్కెమించి ఒసగునట్టి  
గొప్ప దైవ మందురే  
వర దేవత ! వరదాతా !  
ప్రభు ! తరింప నీయరా !

శరణాగతవత్సలా !  
సకల దేవగణములకును  
శిరోభూషణా ! ఓ  
సారనిధి ! విజయీభవ !

## శ ర ణం

శరణం ప్రవద్యే  
శరణం ప్రవద్యే  
శరణం తవ చరణం !  
శరణం తవ చరణం !  
శుభగుణలోలా !  
శ్రితమందారా !  
శ్రీమంతా ! ఓ దయామయా !

అనూపురార్పిత సుజాతి సుమముల  
ఆరాధించే సుగంధ శోభల  
అచరణాలే నా కామితములు !  
అశ్రితములు ! నా మందారములు !

చూడ చూడగా చూడగ తోచును  
ఊడే వరకును ఊపిరులు —  
ఇంపు సొంపుతో తీరుగ తోచే  
ఈశా ! నీ చరణయుగళినే —

సొందరిరాగ సౌర భాశ్రయమ్ములు !  
సద్బోధికసిక సరసీయహములు !  
సువర్ణభూషిత శిరిషమ్ములు !  
సురపూజిత మృదు చరణాలే !

## ఆ శ్రీ య ము

అశ్రీయ మిక నా  
కా పదయుగళము !  
అలంబన మవె  
ఆరాధ్యమ్ములు !

అమృత కలశం,  
అంకుశము —  
శంకచక్రములు.  
శ్వేతచ్ఛత్రము.  
వజ్ర కల్పములు  
ధ్వజ మందే కల —

పద్మరాగములు పదమ ల క్రింద !  
పై కాగమ్మన ఇంద్రనీలములు !  
నఖాలలో ఆ శకాంక భాసరి !  
నఖాలకే అవి అనంత శిఖరం !

కరపల్లవముల. పేర్మిమ భీతితో.  
కమల ఓ త్తగా నాడిపోవునే —  
మనోజ్ఞమ్ములగు ఆ చరణాలే  
మరచట మరణాంతరమేగా ?

## ప దాంబుజము

సదాశ్రయం !

పదాంబుజం !

మదంతరం !

సుధార్ణవం !

శ్రీదేవియు, భూదేవియు,

నీలా దేవియు కలిసి

నీ పాదా లొత్తగా —

కందిన నీ పాదాలను

కందురు ఏవో రంగులు —

వరమేళుడు విరించాది

సుర ప్రముఖుల రతనమ్ముల

కిరీటాల తళతళలో

కర్పూర హారతి వెలుగుల

అంద మొంది

అలరారును !

సారథిగా పార్థున కే

చరణాలను చూపితివో —

ఆ పదములె నాకొర కిల

చూపితి వని నమ్మితి నే —



## అ న ల శ ర ము

తప చరణం నా కాశ్రయం !

భవబంధాలకు అనలశరం !

కాశీయునిపై నటించు చరణం !

కానన మందున కదలే చరణం !

వేద శిరస్సుల వెలిగే చరణం !

వేంకటాద్రిపై వెలిసిన చరణం !

విరికన్నియలకు అంతిపురం !

గిరి శిఖరానికి ఆధరణం !

భక్తజనుల కానందదాయకం !

భగవంతుం డగు స్వామి పదం !

శరణాగతులకు ముందు గోచరం !

సర్వజనుల కది అమృతమయం !

సాటిలేని దా పదయుగళం !

సాగిల దోచే వాంఛ కారణం !

## ప ద యు గ లి

పదాలు నమ్మితి పావనా !

పదాలు పాడితి పావనా !

జగాన వే రొక ముక్తి సాధకం !

యుగాల కైవసు రా దది సత్యం !

అనాధజీవుల కదే ఆశ్రయం !

అమర లోకమున కది సోపానం !

పదాంబుజములను సదా సుధలవే

చిత్తము కోరుచు మత్తల గోరును —

ఎడారి లోపల గుడార ముండదు

పరాశ్రయాలకు పరుగిడదే యెద !

విరాళించదు నీటిని క్షీరం ! —

పరాకు చేయని పదాలు నీ పట !

చకోర మెరుగును చంద్రుని వైపుగ —

చరణములే కద తరుణోపాయం !

## న మ స్స లు

నమస్సు లమ్మా !  
నమస్సు లమ్మా  
మంగా మాయమ్మ !

— కా

వంగా రావమ్మా !

పాణిపల్లవము తాల్చెను పద్మం !  
పాద పద్మముల నిలచెను పద్మం !  
నాథుని ఎదపై నలరిన పద్మం !  
నా తల్లి ఇదె ఎద అను పద్మం !

జమాగుణమె నీ సొమ్మో నంట !  
చతాచరమ్ములు నీ సుతులంట !  
వాత్సల్యానికి నీ విల్లంట !  
వరాతల్లికి సా టెవ రంట !

భవ బంధాలకు వందనం !  
బంగరు తల్లి వందనం !  
నీ వల్లభునకు వందనం !  
మీ కావే నా వందనం !

వేంకటాద్రి

## ని వేద న

ని వేదనలనే కొనవయ్యా !

నీ ప్రసాదముల నీవయ్యా !

కొండుము మా నయనాతి కద్దుకొని

కొండు మోయి ! మా ప్రాణపదముగా

పల్లెరముల నవె లెడ్లు జిలాలిలు !

పసిడి గిన్నెలను పలు పాయసములు !

కొనవయ్యా !

తిన వయ్యా !

చక్కెర పొడిగలి కేసరిజాత్ !

చక్కెర ముక్కలు చిక్కని పా లవె !

కొనవయ్యా !

తినవయ్యా !

వేడి వేడి దధ్యోదన మదిగో !

వడలి నేతిలో వేచిన వవిగో !

కొనవయ్యా !

తినవయ్యా !

## మంగళము

మంగళం ! మంగళం !

మంగళం ! మంగళం !

శ్రీనివాస ! మంగళం !

శ్రీగిరిశ ! మంగళం !

మనుజులొక రక్షకా ! మంగళం ! మంగళం !

దనుజ జాతి శిక్షకా ! మంగళం ! మంగళం !

సర్వావయ సుందరా ! మంగళం ! మంగళం !

సదా సమ్మోహితా ! మంగళం ! మంగళం !

ఓ నిత్యా ! నిరవద్యా ! మంగళం ! మంగళం !

ఓ సచ్చిదానందా ! మంగళం ! మంగళం !

సర్వశక్తి సంపన్నా ! మంగళం ! మంగళం !

సర్వశేషపూర్ణ కామ ! మంగళం ! మంగళం !

గిరివాసా ! కలియుగేశ ! మంగళం ! మంగళం !

గరుడాసన ! కరిరక్షక ! మంగళం ! మంగళం !

## శుభము

శుభం ! శుభం ! ఇదె

శుభం ! శుభం !

పావన గిరులకు శుభం ! శుభం !

ప్రాకారములకు శుభం ! శుభం !

పుష్కరిణికి ఇదె శుభం ! శుభం !

పుణ్యజలములకు శుభం ! శుభం !

గుడి దీపమాలకు శుభం ! శుభం !

గుడి గంటలకే శుభం ! శుభం !

దేవళమునకును శుభం ! శుభం !

దేవదేవునికి శుభం ! శుభం !

అగ్రవల కిదే శుభం ! శుభం !

అభిషేకములకు శుభం ! శుభం !

ప్రసిద్ధులమూర్తికి శుభం ! శుభం !

ప్రభావ ! నీ కిదె శుభం ! శుభం !

హారతి కాంతికి శుభం ! శుభం !

వరాల మోముకి శుభం ! శుభం !

తీర్థపాత్రాలకు శుభం ! శుభం !

తీర్థస్మున కిదె శుభం ! శుభం !

వడ్డికాసులకు శుభం ! శుభం !

వరుసలతీరుకి శుభం ! శుభం !

భక్తవత్సలా శుభం ! శుభం !

భక్తికోటి కిదె శుభం ! శుభం !

